

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25

Sateenkaariperheet^{ry}

Toimintakertomus 2020

Hallituksen esitys kevätkokoukselle 29.3.2021

Sisältö

27	1. Johdanto	3
28	2. Vaikuttamistyö	4
29	2.1. Vaikuttamistyötä ohjaavat strategiset linjaukset	4
30	2.2. Merkittävimmät käynnissä olleet vaikuttamistyön hankkeet	4
31	2.3. Kansainvälinen vaikuttamistyö	6
32	2.4. Monimuotoiset perheet -verkosto vaikuttamistyön tukena	7
33	2.5. Yhteistyöverkostojen kehittäminen.....	7
34	2.6. Lausunnot, tiedotteet ja edustukset	8
35	3. Ammatillisen työn kehittäminen ja tiedon tuottaminen	10
36	3.1. Ammatilliset koulutukset, asiantuntijapäivät ja messut	10
37	3.2. Väriä perhehoitoon -hanke 2018–2020.....	10
38	3.3. Perhesuhdekeskus -toiminta.....	11
39	3.4. Selvityksiä sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja asemasta	11
40	3.5. Sateenkaariperheitä koskevat julkaisut.....	12
41	4. Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta ja tuki	13
42	4.1. Neuvontapalvelu palvelee perheitä arjen tilanteissa.....	13
43	4.2. Ammatillinen tuki haastavissa perhetilanteissa.....	13
44	4.3. Sateenkaariperheiden perhevalmennus	15
45	4.4. Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet.....	15
46	5. Monimuotoista vertaistoimintaa	16
47	5.1. Vertaistoimintaa erityisryhmille.....	16
48	5.2. Rakkaussuhteita voimistava vertaistoiminta	19
49	5.3. Erouttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen.....	19
50	5.4. Sateenkaari-ihmisten ja heidän läheistensä suhteita tukeva vertaistoiminta.....	20
51	5.5. Leirimuotoinen vertaistuki palvelee koko Suomea.....	21
52	5.6. Muu verkkovertaistoiminta	21
53	5.7. Vapaaehtoisesti toteutettu paikallinen vertaistoiminta	21
54	5.8. Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta.....	27
55	6. Vertaistoiminnan kehittäminen	28
56	7. Tukipalvelut	29
57	7.1. Jäsenpalvelujen kehittäminen	29
58	7.2. Viestintä.....	29
59	7.3. Hallinto	31
60	8. LIITE 1: Koulutukset 2020	33
61	9. LIITE 2: Monimuotoiset perheet -verkoston toimintakertomus	34
62		

63 1. Johdanto

64

65 Sateenkaariperheet ry on lastensuojelu- ja perhejärjestö, joka edistää perheiden moninaisuuden
66 huomioimista yhteiskunnassa, lisää tietoisuutta sateenkaariperheistä, kehittää lainsäädäntöä ja
67 palvelujärjestelmää tukemaan sateenkaariperheitä heidän kasvatustehtävässään sekä tarjoaa
68 sateenkaariperheiden jäsenille heidän tarvitsemiaan tukipalveluita.

- 69 • Sateenkaariperheet ry kuuluu jäsenenä Lastensuojelun Keskusliittoon, Setaan, Ilgaan,
70 Nelfaan, Transgender-Europeen, IFEDIin, Parisuhdekeskus Katajaan, Sosteen ja
71 Väestöliittoon.
- 72 • Toimintavuoden aikana liityttiin työnantajajärjestö HALIn jäseneksi ja Intersukupuolisten
73 ihmisoikeudet ISIO ry:n kannatusjäseneksi.
- 74 • Sateenkaariperheet ry:n toimintavuosi 2020 oli yhdistyksen kahdeskymmeneskolmas.

75

76 Vuosien 2020-2021 teemana on vanhemmuuskumppanuus

77 Vuositeemaa toteutettiin tukemalla sateenkaari-ihmisten vanhemmuuskumppanuutta tiedottamalla,
78 neuvomalla ja tarjoamalla ammatillista ja vertaistukea, sekä vaikuttamalla lainsäädäntöön ja
79 palvelujärjestelmään erityisesti kumppanuusvanhemmuustilanteiden (co-parenting)
80 huomioimiseksi. Vuositeemaa nosti keväällä näkyvästi esille Nelosen
81 kumppanuusvanhemmuusteemainen reality-sarja, jossa yhdistyksen vertaistoiminnan
82 koordinaattori toimi asiantuntijana.

83

84 Koronaepidemia vaikutti monin tavoin

- 85 • Maalis-toukokuussa ja jälleen marras-joulukuussa peruttiin kaikki kasvokkaiset
86 vertaistapaamiset ja tapahtumat. Syksyllä näkyi tarve osallistua ja olla yhteydessä,
87 tapahtumat täyttyivät heti.
- 88 • Korona vauhditti vertaistoiminnan ja palveluiden digiloikkaa. Perhevalmennus vietiin
89 verkkovalmennukseksi, Hyvä kysymys -sivuston työkaluja otettiin käyttöön ja erilaisia
90 vertaistapaamisia, luentoja sekä vapaaehtoisten tapaamisia pidettiin verkossa.
- 91 • Perhesuhdekeskuksen tukitapaamiset iso osa pidettiin videopuheluyhteydellä, mikä rutinoi
92 ja kehitti etäyhteyksin tapahtuvaa tuen antamista.
- 93 • Kasvokkaisten tapahtumien siirtäminen verkossa toteutettaviksi, uudenlaisten
94 verkkotoimintamuotojen suunnittelu ja erilaisten verkkoalustojen kokeilu veivät henkilöstöltä
95 huomattavasti aikaa ja voimavaroja.
- 96 • Vaikka verkossa tapahtuvat kohtaamiset eivät korvaa kasvokkaisia kohtaamisia, useat
97 osallistujat kiittelivät aitoa osallistumismahdollisuutta mistä päin Suomea tahansa.
- 98 • Perhesuhdekeskuksen ammatillisen tuen palveluissa koronan vaikutukset näkyivät selvästi.
99 Perhetilanteet olivat vakavampia ja tilanteet kärjistyneempiä. He, jotka voivat huonosti,
100 voivat koronatilanteessa entistä huonommin.
- 101 • Vapaaehtoisissa vertaisohjaajissa koronan vaikutukset näkyivät lisääntyvänä
102 lamaantumisenä, ja jatkuvan epävarmuuden keskellä eläminen vei tilanteeseen, jossa moni
103 katsoi paremmaksi olla suunnittelematta mitään tapahtumia. Haastava tilanne
104 etäkouluineen, karanteeneineen, huolineen ja muuttuvine työtilanteineen vaati myös
105 vapaaehtoisten energiaa ja aikaa muuhun käyttöön.
- 106 • Vaikuttamistyössä merkittävät lainsäädäntöhankkeet lykkääntyivät
- 107 • Yhdistys osallistui lukuisten tahojen selvityksiin koronavaikutuksista, mikä näkyy
108 esimerkiksi kansallisen lapsistrategian koronavaikutus selvityksen sisällöissä.
- 109 • Yhdistys kiinnitti tiedotteella huomiota siihen, että apilaperheiden kaikki vanhemmat eivät
110 päässeet keväällä laisinkaan synnytysosastolle oman lapsensa syntymän aikaan.

111

2. Vaikuttamistyö

2.1. Vaikuttamistyötä ohjaavat strategiset linjaukset

Yhteiskunnallisen vaikuttamistyön pohjana toimii yhdistyksen syyskokouksen vuonna 2017 vahvistama 'Perhepoliittiset tavoitteet 2018–2022' -tavoiteohjelma. Perhepoliittiset tavoitteet koostuvat 10 tavoitealueesta, jotka löytyvät kotisivuilta. Painopistealueena strategiassa on sukupuolen moninaisuus.

- Vuositeemana 2020 oli vanhemmuuskumppanuus, joka liittyy vaikuttamistyön hankkeisiin erityisesti vanhemmuuslain, adoptiolain uudistuksen ja lapsettomuushoitajien osalta.
- Toimintavuoden aikana määriteltiin yhdistyksen kunnallisvaalitavoitteet. Valmistautuminen vuoden 2021 kunnallisvaaleihin aloitettiin myös osallistamalla Lastensuojelun keskusliiton koordinoiman Anna ääni lapselle -kampanjan suunnitteluun.
- Toimintavuoden aikana vastattiin useisiin korona-vaikutuksia koskeviin kyselyihin ja tehtiin muiden lapsi- ja sateenkaarijärjestöjen kanssa analyysia, miten korona tulee vaikuttamaan vaikuttamistyön tavoitteisiin.
- Väestöliiton väestöpoliittisen ohjelman työstämiseen osallistuttiin aktiivisesti ja saatiin sinne sateenkaariperheiden ja perheiden monimuotoisuuden osalta keskeisiä tavoitteita liittyen vanhemmuussuhteiden turvaan ja lapsettomuushoitajien resursseihin
- Suomi sai vihdoin raportoitua lapsen oikeuksien sopimuksen toteutumisen komitealle, ja vuosia valmistelussa ollut järjestöjen varjoraportti lähetettiin myös kesällä. Yhdistys on osallistunut varjoraportin työstämiseen aktiivisesti jo usean vuoden ajan. Toimintavuoden aikana osallistuttiin vielä raportin hiontaan sateenkaariperheiden lasten näkökulmasta merkittävässä kysymyksissä kuten perheen sisäinen adoptio silloin, kun lapsella on useampi kuin kaksi vanhempaa.

2.2. Merkittävimmät käynnissä olleet vaikuttamistyön hankkeet

Vuonna 2020 vaikuttamistyön keskiössä olivat Sanna Marinin hallitusohjelman toimeenpanon seuraaminen, vanhemmuus-, trans- ja sijaissynnytyislakien ja perhevapaaudistuksen valmistelussa mukana oleminen, julkisten hedelmöityshoitajien ja lapsenhuoltolain toimeenpanon seuraaminen sekä hallituksen ohjelmien valmistelun kommentointi ja lausunnot: lapsistrategia, tasa-arvo-ohjelma ja sisäisen turvallisuuden selonteko. Yhdistyksen perhepoliittisen ohjelman mukaisesti nostettiin aiempaa vahvemmin esiin sukupuolen moninaisuutta vaikuttamistyössä.

Koronaepidemia vaikutti monin tavoin vaikuttamistyöhön. Useimmat yhdistykselle olennaiset hankkeet lykkäntyivät koronan takia. Hallituksen kannustus tärkeisiin hankkeisiin koronasta huolimatta leimasi koko vuotta. Ensimmäiset samaa sukupuolta olevien adoptiot nostivat sateenkaari-ihmisten perheellistymismahdollisuudet julkiseen keskusteluun pitkin vuotta. Monimuotoiset perheet -verkoston uuden työelämän asiantuntijan ansiosta työelämän kehittämistarpeiden määrittely myös sateenkaariperheiden osalta nousi aiempaa enemmän yhdistyksen agendalle.

- VANHEMMUUSLAKI saatiin hallitusohjelmaan, mutta hallitusohjelma ei mainitse mitään sisällöstä, ja poliittinen ohjaus asiassa ollut epäselvää. Vanhemmuuslain valmistelu aloitettiin alkuvuodesta ministeriössä yksittäisen virkahenkilön valmistelussa, ja kävi ilmi, että yhdistyksen päätavoitteet oli suljettu valmistelun ulkopuolelle.
  - Osallistuttiin kuulemiseen ja lausuttiin valmistelun alustavista ajatuksista keväällä
  - Pyrittiin luomaan monin tavoin poliittista painetta, jotta valmistelu päätettäisiin laajentaa niin, että yhdistyksen päätavoitteet olisivat mukana:
    - Kaksi mediatiedotetta keväällä, jotka nostivat valmistelun ongelmat julkisuuteen

- 163
- 164
- 165
- 166
- 167
- 168
- 169
- 170
- 171
- 172
- 173
- 174
- 175
- 176
- 177
- 178
- 179
- 180
- 181
- 182
- 183
- 184
- 185
- 186
- 187
- 188
- 189
- 190
- 191
- 192
- 193
- 194
- 195
- 196
- 197
- 198
- 199
- 200
- 201
- 202
- 203
- 204
- 205
- 206
- 207
- 208
- 209
- 210
- 211
- 212
- 213
- 214
- 215
- Yhteistyö eurooppalaisten kattojärjestöjemme kanssa: lähettivät pääministerille avoimen kirjeen ja rohkaisivat olemaan edelläkävijä
    - Kirjallinen kysymys ministerille yhteistyössä eduskunnan HLBTI-työryhmän kanssa
    - Mieliopidekirjoitus Helsingin Sanomissa
    - Tuotettiin tietoa ulkomaisista hyvistä käytännöistä
    - Lukuisia keskusteluita päättäjien ja avustajien kanssa
    - Syötetty mediaan juttuideoita ja haastateltavia useamman vanhemman perheistä
  - Vanhemmuuslaki piti tulla lausunnolle loppukesästä, mutta ei ehtinyt tulla lainkaan 2020 aikana
  - **TRANSLAINSÄÄDÄNNÖN** uudistuksessa yhdistyksen tavoitteena: alaikäisten mahdollisuudet, sukupuolivähemmistöihin kuuluvien vanhemmuusmerkinnät, sukupuolineutraalit perhevapaat sekä hedelmällisyysneuvonta ja sukusolujen talletusmahdollisuus. Uudistus on mukana hallitusohjelmassa.
    - Alkuvuodesta alustavaa valmistelua tehnyt virkamiestyöryhmä julkaisi yllättävän hyvän mietintönsä
    - Korona lykkäsi varsinaisen valmistelun alkamista. Valmistelu ei alkanut vuoden 2020 aikana.
    - Translainsäädännön valmistelun aloittamista kiireellisesti vaadittiin julkisesti ja yksityisissä yhteydenpidoissa päättäjiin koko toimintavuoden ajan, esimerkiksi loppuvuodesta lähetettiin 50 järjestön yhteinen vetoamus.
    - Keskusteltiin trans- ja muunsukupuolisten lapsettomuushoidoista sairaanhoitopiirien kanssa.
  - **SIJAISYNNYTYSLAINSÄÄDÄNNÖN** selvittäminen saatiin hallitusohjelmaan pienen yhteistyöverkoston (Sateenkaariperheet, Simpukka, Kohtuuttomat ja Monimuotoiset perheet) sitkeällä vaikuttamistyöllä, jota on tehty vuodesta 2012 lähtien.
    - Painostettiin eri tavoin hallitusta aloittamaan valmistelu pikaisesti, mutta valmistelu aloitettiin vasta tammikuussa 2021. Valmistelu aloitettiin harmillisesti yhden virkahenkilön työnä tavoitteena ainoastaan arviomuistio.
    - Työstettiin valmistelua taustoittava laaja muistio läheisimpien yhteistyökumppanien kesken. Muistio sisältää listausta ratkaistavaksi tulevista asioista, mahdollisista ratkaisuehdotuksista ja ulkomaisista hyvistä käytännöistä.
    - Kirjallinen kysymys yhteistyössä eduskunnan Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa
    - Osallistuttiin aktiivisesti Väestöliiton työryhmään, jossa muokataan laajemman järjestökokoonpanon kannanottoa ja taustapaperia
    - Syötettiin teemaa median käsiteltäväksi. Mediassa olikin vuoden aikana artikkeleita ja TV-ohjelmia teemasta. Teemaa pidettiin myös jatkuvasti esillä sosiaalisessa mediassa.
    - Tavattiin uudestaan oikeusministerin valtiosihteeriä, oltiin yhteydessä avustajiin ja pyrittiin rakentamaan painetta hallituskumppaneiden kautta.
  - **PERHEVAPAAUDISTUSTA** valmistelevan työryhmän työtä seurattiin, lähetettiin virkamiehille aiheeseen liittyviä ehdotuksia, oltiin kuultavana työryhmän väliraportista helmikuussa, lausuttiin väliraportista, peräänkuulutettiin ennen kaikkea useamman kuin kahden vanhemman perheiden mahdollisuuksia.
  - **LAHJASOLUHOIDOT** naispareille ja itsellisille naisille käynnistettiin vuosien 2019–2020 aikana sen jälkeen, kun hallinto-oikeus oli todennut sairaanhoitopiirien aiemman käytännön syrjiväksi. Yhdistyksen yli 10 vuotta jatkunut vaikuttamistyö syrjinnän lopettamiseksi kantoi vihdoinkin hedelmää.
    - Jatkettiin tiivistä yhteydenpitoa sairaanhoitopiireihin ja selvitettiin sairaanhoitopiirien uusien käytäntöjen ja niiden tarjoamien hoitojen yksityiskohtia, tiedotettiin perheille laajasti uusista mahdollisuuksista ja niiden reunaehdoista.

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

- Kerättiin perheiden antamaa palautetta hoitojen alkamisesta yhteistyössä Simpukan kanssa ja työstettiin palautteen perusteella tietoa ja toiveita julkisten klinikoiden yhteisiä käytäntöjä linjaavalle kansalliselle työryhmälle.
- Jatkettiin järjestötoimijoiden rekrytointia innostamaan omia kohderyhmiään lahjasolujen lahjoittamiseen. Tiedotettiin lahjoitusmahdollisuudesta myös omien kanavien kautta yhteistyössä lahjasolupankkien kanssa. Lahjoittajille tarjottiin tietopaketti yhteistyössä Simpukan Helminauha-hankkeen kanssa, jossa yhdistys yhteistyökumppanina.
- Eri yhteyksissä luotiin poliittista painetta lisätä lapsettomuushoitojen resursseja kokonaisuudessaan
- PERHEHOITOHANKE käynnistyi vuonna 2018. Se on luonteeltaan nimenomaan vaikuttamistyön hanke. Sillä pyritään muuttamaan niitä käytäntöjä, joiden takia sateenkaariperheet ovat toistaiseksi toimineet vain hyvin vähän perhehoitajina ja lapsia on sijoitettu sateenkaariperheisiin ylivarovaisesti. Katso hankkeesta luvussa 3.
- ADOPTIOLAUTAKUNNASSA yhdistys aloitteli keskustelua adoptiolain uudistamistarpeista, ja nosti esille tarvetta perheen sisäisessä adoptiossa avioliiton ulkopuolella ja myös niin, että lapselle voitaisiin vahvistaa kolmas ja neljäskin vanhempi adoption kautta. Tavoitteena saada adoptiolain uudistus 2023 hallitusohjelmaan. Toiminnanjohtajan mielipidekirjoitus samasta aiheesta julkaistiin syyskuussa Helsingin Sanomissa.
  - Keväällä tiedotettiin ensimmäisistä samaa sukupuolta olevien pariin adoptiosta. Kymmenet mediat tarttuivat teemaan välittömästi, ja teema poiki mediajuttuja pitkin vuotta. Näiden yhteydessä päästiin nostamaan erityisesti sateenkaari-ihmisten perheellistymismahdollisuuksien teemaa, erityisesti miesten mahdollisuuksia ja sitä kautta myös sijaissynnytyistä.
- ÄITIYSLAIN ja LAPSENHUOLTOLAIN voimaantulo vuoden 2019 aikana toivat merkittäviä parannuksia sateenkaariperheiden lasten oikeusturvaan. Molempien uudistusten toimeenpanoa on seurattu erittäin tarkasti. Tammikuussa kyseltiin perheiden kokemuksia äitiyden tunnustamisesta neuvolassa. Molempien uudistusten viestintään perheille on käytetty kaikkia viestintäkanavia toistuvasti koko toimintavuoden ajan. Neuvontapalveluun tullut valtavat määrät näitä uudistuksia koskevia kyselyitä (ks. luku 4.1.)
- Oltiin mukana ainakin seuraavissa palvelujärjestelmän kehittämishankkeissa: perhekeskus-toimintamallin rakentaminen, eropalveluiden kehittäminen, lastensuojelun perhehoidon kehittäminen

2.3. Kansainvälinen vaikuttamistyö

Kansainvälisen vaikuttamistyön tärkeitä kumppaneita ovat kattojärjestömme Nelfa (Network of European LGBTIQ* Families Associations), IFED (International Family Equality Day), Transgender Europe, Ilga ja Ilga-Eurooppa. Yhdistys on ollut mukana perustamassa Nelfaa ja IFEDiä. Eurooppalaista vaikuttamistyötä tehdään myös suomalaisten kattojärjestöjemme LSKL:n (esimerkiksi lapsen oikeuksien sopimuksen raportointi) ja Väestöliiton kautta (esimerkiksi vaikuttamalla eurooppalaisten perhejärjestöjen kattojärjestön, Cofacen, työhön).

Kansainvälisen vaikuttamistyön tapahtumia vuonna 2020:

- Tammikuussa osallistuttiin Pohjoismaisen ministerineuvoston seminaariin Kööpenhaminassa, johon oli kutsuttu pohjoismaisia sateenkaarijärjestöjä pohtimaan neuvoston tulevaa HLBTI-strategiaa.
- Osallistuttiin Nelfan, IFEDin, Ilga-Euroopan ja Transgender European verkkovuosikokoukseen. IFEDin kanssa oltiin suunniteltu vuosikokouksen oheistapahtuma YK:lle Geneveen, johon oltiin osallistettu myös Suomen YK-lähetystö. Nelfan kanssa oltiin suunniteltu lapsen oikeuksien työpajaa Ilga-Euroopan konferenssiin. Koronan takia työryhmät ja oheistapahtumat jäivät toteuttamatta.

- 266
- 267
- 268
- 269
- 270
- 271
- 272
- 273
- 274
- 275
- 276
- 277
- 278
- Sateenkaariperhejärjestöt kaikilla mantereilla järjestivät Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän (IFED) tapahtumia 3.5.2020. Sateenkaariperhepäivän tapahtumista Suomessa ks. luku 5.8.
  - Yhdistyksen hallitus jatkoi vuonna 2019 aloitettua kansainvälisen toiminnan tavoitteiden määrittelyä. Elokuussa nimettiin kv-työryhmä, joka ei tosin kokoontunut toimintavuoden aikana.
  - Suomesta turvapaikkaa hakeneen venäläisen sateenkaariperheen YK:n lapsen oikeuksien komiteaan loppuvuonna 2018 tekemän valituksen tueksi koordinoitiin third-party intervention, johon liittyivät Ilga, Ilga-Europe, Nelfa, ICJ ja CRIN. Komitea antoi Suomelle langettavan päätöksen helmikuussa 2021.
  - Annettiin Suomea koskevat tiedot Nelfan ensimmäistä kertaa kokoamaan Euroopan sateenkaariperheiden oikeuksia käsittelevään tietopakettiin ja karttaan.

279 2.4. Monimuotoiset perheet -verkosto vaikuttamistyön tukena

280 Monimuotoiset perheet -verkoston kymmenen jäsenjärjestöä tekee yhteistä vaikuttamistyötä.

281 Vuosina 2013-2019 hankerahoituksella toiminut työ vakinaistui vuonna 2020 kohdennetun

282 toiminta-avustuksen turvin. Rahoituksen tasokorotuksen myötä toimintaan voitiin palkata kolmas

283 työntekijä työelämän asiantuntijatehtäviin. Sateenkaariperheet ry hallinnoi hanketta verkoston

284 puolesta.

285 Useat verkoston perhepoliittisista tavoitteista edistävät suoraan tai välillisesti yhdistyksen

286 perhepoliittisia tavoitteita. Verkosto on erittäin keskeinen osa yhdistyksen vaikuttamistyötä. Se ei

287 korvaa yhdistyksen tekemää työtä, vaan täydentää sitä ja antaa tukea ja leveämmät hartiat, kun

288 niitä tarvitaan. Verkosto inspiroi, ideoi ja lietsoo verkoston järjestöjen tekemää vaikuttamistyötä.

289 Verkoston toimintakertomus 2020 löytyy kokonaisuudessaan tämän toimintakertomuksen liitteenä.

290 Luvussa 2.6. on lueteltu verkoston kanssa yhteistyössä annetut lausunnot.

291

292 2.5. Yhteistyöverkoston kehittäminen

293 Strateginen verkostoituminen on ollut jo pitkään yhdistyksen vaikuttamistoiminnan kulmakiviä.

294 Toimintavuoden aikana käynnistettiin uusia yhteistyöverkostoja ja kehitettiin olemassa olevia.

- 295
- 296
- 297
- 298
- 299
- 300
- 301
- 302
- 303
- 304
- 305
- 306
- 307
- 308
- 309
- 310
- 311
- 312
- 313
- **Sateenkaaripoliittinen vaikuttamistyön verkosto** käynnistettiin vuoden 2019 alusta. Verkoston kutsuu kokoon Seta ja siihen kuuluu sateenkaaripoliittista vaikuttamistyötä tekeviä sateenkaari-, ihmisoikeus-, ja nuorisojärjestöjä. Verkoston kokoontumiset ovat osoittautuneet arvokkaaksi tavaksi päivittää ja synkronoida yhteistyötä.
  - **Seta ry** on yhdistyksen kattojärjestö ja vaikuttamistyön kumppanina kaikista merkittävien. Sateenkaariperheet ry:n työ niveltyy Setan toimintaan hyvin saumattomasti. Merkittävää yhteistyötä tehdään myös lukuisten muiden sateenkaarijärjestöjen kanssa. Regnbågsankan on yhdistyksen alivuokralaisena.
  - **Monimuotoiset perheet -verkosto** on kymmenen perhejärjestön verkosto, joka käynnisti yhteisen vaikuttamistyön hankkeen vuonna 2013. Yhdistyksen merkittävien yhteistyöverkosto.
  - **Eduskunnan työryhmistä** kahden kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä: HLBTI-verkosto ja Monimuotoiset perheet -tukiryhmä
  - **Lapsiasiavaltuutetun** kanssa tehtävä yhteistyö muuttui huomattavasti kevyemmäksi uuden valtuutetun kaudella, kun HLBTI ja lapset -työryhmän työtä ei jatkettu eikä yhdistyksen edustusta pyydetty enää lapsiasiain neuvottelukuntaan. Uuden yhdenvertaisuuslain myötä yhteistyö yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston kanssa on syventynyt. Vaikuttamistyössä sukupuolen moninaisuuden osalta yhteistyötä myös tasa-arvovaltuutetun kanssa.

314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346

- **Julkiset lapsettomuusklinikat** ovat tehneet yhteistyötä yhdistyksen kanssa lahjasolupankkien tiedottamisessa ja lahjasolukäytäntöjen kehittämisessä. Yhteistyön rakenteita on rakennettu aktiivisesti vuoden 2020 aikana.
- **Perhehoitohanke** teki yhteistyötä useiden perhehoidon parissa toimivien niin julkisten kuin järjestöjen ja yksityistenkin palveluntuottajien kanssa. Yhteistyöverkosto kasvoi toimintavuoden aikana sekä perhehoidon että adoption alalla.
- Simpukan, Kohtuuttomat ry:n ja Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa tehtävä työ **sijaissynnytlainsäädännön** edistämiseksi kantoi suurta hedelmää, kun sijaissynnytys saatiin hallitusohjelmaan (ks. luku 2.2.) ja saatiin työstettyä laaja taustamuistio lainvalmistelutyön tueksi.
- **Ihmisoikeusjärjestöjen Amnesty ja Ihmisoikeusliitto** kanssa tehtiin vaikuttamisyhteistyötä, ennen kaikkea translain, vanhemmuuslain ja lasten oikeuksien osalta.
- **Väestöliiton** kanssa yhteistyössä jatkettiin Hyvä Kysymys –palvelun yhteistä tuottamista ja liitettiin uuteen Kannustava vanhemmuus -kumppanuusverkostoon. Väestöliiton kanssa tehdään koko ajan tiiviimmin yhteistyötä myös vaikuttamistyötä esimerkiksi sukupuolen moninaisuuteen ja sijaissynnytykseen liittyen. Vuoden 2019 alusta toiminnanjohtaja on toiminut Väestöliiton hallituksen jäsenenä.
- **Lastensuojelun Keskusliitto:** Keskusliitto on yhdistyksen kumppani perhehoito- ja perhekeskus-hankkeissa. Yhteisiä julkilausumia sateenkaariperheiden lasten oikeuksista. Lapsen oikeuksien varjoraportti ja kuntavaalikampanja.
- **Pelastakaa lapset:** Yhteistyökumppani vaikuttamistyössä, perhehoitohankkeessa ja adoptioalan kehittämistyössä. Muita kumppaneita adoptioalan kehittämisessä *Adoptioperheet, Helsingin kaupungin adoptioyksikkö, Interpedia ja Valvira*
- **Parisuhdeverkosto:** Perhesuhdekeskus osallistui aktiivisesti Parisuhdeverkostoon. Verkostossa järjestöjä ja evankelis-luterilaisen kirkon perhetyö. Perhesuhdekeskus konsultoi verkoston jäseniä sateenkaari-ihmisten yhdenvertaisuuteen ja turvallisempien palveluiden kehittämiseen liittyen. Läheistä yhteistyötä tehtiin Parisuhdekeskus Katajan, Ensi- ja turvakotien liiton ja kirkon perhetyön kanssa.
- **Erovaikuttajien verkosto:** Perhesuhdekeskus osallistui Eroverkoston tapaamisiin. Verkosto saattaa pääkaupunkiseudun erotoimijoita yhteen (julkiset palvelut + järjestöt). Verkostossa oltiin kuulolla yhteistyömahdollisuuksien suhteen, tiedotettiin Perhesuhdekeskuksen palveluista ja tuotiin toimijoiden tietoisuuteen sateenkaari- ja yhdenvertaisuusnäkökulmaa.

347 2.6. Lausunnot, tiedotteet ja edustukset

348 *Lausunnot*

349 Vain kaikkein kriittisimpiin lausuntopyyntöihin kyettiin vastaamaan, koska vaikuttamistyön
350 henkilöresurssointi on hyvin puutteellista.

- 351 • Lausunto perhevapaista STM:lle 25.2.2020
- 352 • Lausunto hedelmöityslain muuttamisesta OM:lle 5.5.2020
- 353 • Lausunto valtioneuvoston ihmisoikeusselonteon valmistelusta UM:lle 30.6.2020
- 354 • Lausunto sisäisen turvallisuuden selonteosta SM:lle 15.10.2020

355 *Tiedotteet ja kannanotot¹*

- 357 • Nelosella alkaa tänään Lapsi tuntemattoman kanssa - Sateenkaariperheet ry on
358 kumppanuusvanhemmuuden asiantuntija
- 359 • Osa vanhemmista ei pääse lainkaan näkemään lastaan synnytyssairaalassa korona-aikana

---

¹ Tiedotteet luettavissa kotisivuilla ja STT Info -palvelussa

- 360 • Oikeusministeriössä valmistellaan vanhemmuuslakia, joka ei parantaisi
- 361 sateenkaariperheiden lasten oikeuksia
- 362 • Ensimmäiset adoptiot vahvistettu samaa sukupuolta olevien perheisiin – merkittävä askel
- 363 erityisesti miesparien mahdollisuuksissa perustaa lapsiperhe
- 364 • Eurooppalaiset sateenkaarijärjestöt: vanhemmuuslaki mahdollisuus Suomelle toimia
- 365 suunnannäyttäjänä Euroopassa
- 366 • Translain uudistusta kiirehdittävä, alaikäisten oikeuksia ei voi jättää huomioimatta
- 367

368 Yhdessä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa annetut lausunnot ja kannanotot:

- 369 • Lausunto hallituksen tasa-arvo-ohjelman luonnoksesta STM:lle 12.2.2020
- 370 • Kannanotto: Lasta toivovien lapsettomuuteen on mahdollista vaikuttaa – edellyttää
- 371 panostuksia hedelmöityshoitojen saatavuuteen 13.2.2020
- 372 • Lausunto perhevapaista STM:lle 25.2.2020
- 373 • Kannanotto: Lapsi- ja perhejärjestöt sekä seurakunnat Tulevaisuuden sosiaali- ja
- 374 terveyskeskuksessa – perheet keskiöön ja monimuotoisuus huomioon! 3.3.2020
- 375 • Lausunto asiakasmaksulain uudistuksesta STM:lle 1.4.2020
- 376 • Kannanotto: Raskauden seurannan poliklinikkakäynnit säädettävä maksuttomiksi 1.4.2020
- 377 • Kannanotto: Perhevapaaudistuksesta tulossa sukupuolineutraali, mutta ei
- 378 vanhemmuuslaista – Miksi? 20.4.2020
- 379 • Lausunto hedelmöityshoitolain uudistamisesta 6.5.2020
- 380 • Lausunto selvityksestä usean kielen merkitsemisestä väestötietojärjestelmään 14.5.2020
- 381 • Kannanotto: Suomi on kaksikielinen maa – miksi ei voi olla myös kaksikielisiä kansalaisia?
- 382 15.5.2020
- 383 • Kannanotto: Henkilötunnus myös kuolleena syntyneille lapsille 25.5.2020
- 384 • Lausunto henkilötunnuksen uudistamisesta 1.6.2020
- 385 • Kannanotto: Monimuotoisuutta lapsistrategiaan – verkoston terveiset pyöreän pöydän
- 386 keskusteluun 17.6.2020
- 387 • Kannanotto: Järjestöjen tuottamat palvelut turvattava budjettiriihessä 18.8.2020
- 388 • Lausunto rasismien ja syrjinnän vastaisen sekä hyvien väestösuhteiden toimintaohjelmasta
- 389 19.10.2020
- 390 • Kannanotto: Korona uhkaa kärjittää perheiden haasteita 20.10.2020
- 391 • Kannanotto: Vuoroasumisen yleistyminen vaatii muutoksia sosiaaliturvaan 5.11.2020
- 392 • Lausunto perhe-eläkkeiden uudistamisesta STM:lle 6.11.2020
- 393

394 Edustukset

- 395 • Toiminnanjohtaja toimi Väestöliiton hallituksen jäsenenä (kausi 2019–2021)
- 396 • Toiminnanjohtaja toimi adoptiolautakunnan täysistunnon jäsenenä (varajäsen Anna Moring)
- 397 • Toiminnanjohtaja toimi yhdistyksen edustajana Monimuotoiset perheet –verkostossa
- 398 • Puheenjohtaja toimi yhdistyksen edustajana Ilga-Europen vuosikokouksessa verkossa.
- 399 • Toiminnanjohtaja toimi yhdistyksen edustajana Nelfan ja IFEDin vuosikokouksissa
- 400 verkossa.
- 401 • Vertaistoiminnan koordinaattori ja Perhesuhdekeskuksen projektipäällikö toimivat
- 402 Väestöliiton Kannustavan vanhemmuuden kumppaniverkostossa
- 403 • Johtava asiantuntija toimi asiantuntijajäsenenä Ev. lut. kirkon kasvatusta ja perheasiain
- 404 neuvottelukunnassa, kausi 2017–2023
- 405 • Perhesuhdekeskuksen perhetyöntekijä toimi erovaikuttajien verkostossa
- 406 • Perhesuhdekeskuksen johtava asiantuntija toimi Parisuhdeverkostossa
- 407

3. Ammatillisen työn kehittäminen ja tiedon tuottaminen

3.1. Ammatilliset koulutukset, asiantuntijapäivät ja messut

Vapaaehtoiskouluttajista päätettiin luopua, koska toimintaan kului enemmän työaika kuin se säästi. Kaikki ammatilliset koulutukset on siis hoidettu työntekijävoimin. Vapaaehtoisia on ollut mukana kokemuskouluttajina. Saatuihin koulutuspyyntöihin on pyritty vastaamaan, mutta aktiivista ja suunnitelmallista koulutustoimintaa on toteutettu vain hankkeiden kohderyhmien osalta. Perhesuhdekeskus on kouluttanut perhe-, pari- ja eroneuvonnan ammattilaisia, perhehoitohanke lastensuojelun ammattilaisia.

Ammatillisia koulutuksia järjestettiin vuonna 2020 yhteensä 25 kappaletta. Koronavuonna suurin osa koulutuksista on tapahtunut verkossa, fyysisesti on koulutettu 4 eri paikkakunnalla ympäri Suomen. Koulutuksilla (yht. 56 oppituntia) tavoitettiin 1151 perheitä työssään kohtaavaa ammattilaista tai tulevaa ammattilaista. Edellisenä vuonna tavoitettiin 718. Koulutettujen määrään on vaikuttanut verkkokoulutuksiin osallistumisen helppous. Koulutukset eritelty liitteessä 1.

Yhdistyksen koulutuksista saatu palaute on ollut erinomaista. Koulutussisältöjä on kehitetty aktiivisesti koulutuspalautteen, tutkimushankkeesta saadun tiedon ja perheiden kokemusten pohjalta. Toimintavuoden aikana otettiin uusintapainos ammattilaiselle suunnatusta oppaasta ”10 askelta sateenkaariperheen kohtaamiseen”. Yhdistyksen oppaita ja esitteitä jaettiin paljon tavanomaista vähemmän koulutusten, messujen ja ammatillisten päivien yhteydessä, koska korona perui fyysisiä tapahtumia. Perhehoitohankkeen koulutuksista ja messuosallistumisista tarkemmin hankkeen esittelyssä alla luvussa 3.3.

Perhesuhdekeskuksen koulutusten teemoina olivat sateenkaari-ihmisten perhe-, läheis- ja rakkaussuhteet, niiden erityiskysymykset ja tuen tarpeet. Lisäksi tavoitettiin ammattilaisia Perhekeskus-konferenssin paneelissa, Sosiaalialan asiantuntijapäivillä ja erilaisissa yhteistyötapaamisissa ja verkostoissa. Ensi- ja turvakotien liiton kanssa aloitettiin pitkäjänteinen ja hedelmällinen palveluiden kehittämisyhteistyö sateenkaari-ihmisten perhesuhteet huomioivaksi. Kirkon perheneuvojien koulutus siirtyi koronatilanteen vuoksi vuodelle 2021. Parisuhdekeskus Katajan henkilöstömuutosten vuoksi parineuvojien koulutukseen suunniteltu osio ei toteutunut.

438

3.2. Väriä perhehoitoon -hanke 2018–2020

Väriä perhehoitoon – Sateenkaariperheet perhehoitajiksi -hankkeen rahoitus päättyi vuoden lopussa. Hankkeen tavoitteena oli lisätä perhehoitoon pääsevien lasten osuutta lastensuojelun sijaishuollossa edistämällä sateenkaari-ihmisten mahdollisuuksia ryhtyä sijaisvanhemmaksi. Tärkein keino on ollut tiedon lisääminen niin lastensuojelun ammattilaisille kuin sateenkaariperheille. Projektipäällikkönä ja ainoana hankkeen työntekijänä toimi Heidi Puustinen. Hankkeen yhteistyökumppaneina toimivat Helsingin kaupungin lastensuojelu/ perhehoito, Lastensuojelun Keskusliitto ry, Pelastakaa lapset ry, Perhehoitokumppanit Suomessa Oy, Perhehoitoliitto ry ja Pesäpuu ry.

Sateenkaari-ihmisten tietoisuutta mahdollisuudesta ryhtyä perhehoitajaksi lisättiin tiedottamisen ja infotilaisuuksien avulla. Sosiaalisessa mediassa jaettiin aktiivisesti artikkeleita ja perhehoidon toimijoiden rekrytointi-ilmoituksia, ja osana Helsinki Pride -viikon ohjelmaa toteutettiin perhehoidon infovideo yhteistyössä Perhehoitokumppanit Suomessa Oy:n kanssa. Hanke osallistui lisäksi Ajoissa kotiin rekrytointi- ja tiedotuskampanjaan, että Perhehoitoliiton #tietoaperhehoidosta -kampanjaan. Perhehoitoliiton kokemusasiantuntijoiden joukkoa vahvistettiin sateenkaarevalla sijaisvanhemmalla.

Hanke tuotti kaksi opasta ammattilaisten käyttöön. Sateenkaariperhe sijaisperheenä -opas lastensuojelun perhehoidon ammattilaisille ja Pesäpuu ry:n kanssa yhteistyössä erityisesti PRIDE-valmentajille suunnattu lisämateriaali Sateenkaariperhe sijaisvanhempien

458 ennakovalmennuksessa – Mitä on hyvä huomioida valmennuksessa, kun mukana on
459 sateenkaariperhe. Oppaat ovat saatavilla verkkojulkaisuina.

460 Väriä perhehoitoon -hanke osallistui alkuvuonna alueellisille lastensuojelupäiville Seinäjoella sekä
461 Sosiaalialan asiantuntijapäiville Tampereella. Muut alan tapahtumat peruuntuivat. Vaikka myös
462 koulutuksia peruuntui koronan vuoksi, niin vuoden aikana koulutettiin satoja lastensuojelun
463 ammattilaisia järjestämällä organisaatiokohtaisia verkkokoulutuksia sekä yksi valtakunnallisesti
464 avoin verkkokoulutustilaisuus yhteistyössä Perhesuhdekeskuksen, Sukupuolen moninaisuuden
465 osaamiskeskuksen ja Sinuiksi-palvelun kanssa.

466 Hankkeen Facebook-sivuja seurasi yli 400 henkilöä ja parhaimmillaan julkaisut tavoittivat kaikkiaan
467 lähes 5000 henkeä. Hankkeen järjestämästä vertaistoiminnasta sateenkaariperhehoitajille ks. luku
468 5.1.

469

470 3.3. Perhesuhdekeskus -toiminta

471 Perhesuhdekeskus lisää hyvinvointia sateenkaarikansan perhe-, rakkaus- ja läheissuhteisiin
472 kehittämällä suhteita vahvistavaa vertaistoimintaa, tarjoamalla ammatillista tukea haastavissa
473 perhetilanteissa oleville ja tuottamalla tietoa suhteiden tueksi. Sateenkaari-ihmisten
474 perhesuhteiden erityiskysymyksiä ja tuen tarpeita kartoitetaan. Kerätyn tiedon pohjalta kehitetään
475 keskuksen toimintoja, koulutetaan pari-, perhe- ja erotyön ammattilaisia sekä tuotetaan jaettavia
476 materiaaleja perhesuhteiden tueksi sateenkaari-ihmisille, heidän läheisilleen sekä ammattilaisille.

477 Yksi Perhesuhdekeskuksen tehtävistä on koordinoita sateenkaarijärjestöjen palveluohjauksen
478 kehittämistä. Hankkeen aikana kehitettyä palveluohjausmallia sekä asiakastyötä tekevien
479 verkoston toimintaa kehitetään edelleen yhteistyössä muiden valtakunnallisia tukipalveluja
480 tarjoavien sateenkaarijärjestöjen kanssa.

481 Yhdistyksen muusta toiminnasta poiketen Perhesuhdekeskuksen toiminnan kohderyhmänä ovat
482 kaikki sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä, eivät vain lapsiperheelliset ja sitä suunnittelevat.
483 Perhesuhdekeskus on sateenkaarijärjestöjen yhteinen verkostohanke.

484 Perhesuhdekeskus-toiminta on ollut käynnissä vuodesta 2017 ensin hankemuotoisena ja vuodesta
485 2020 vakinaisempana toimintana STEAn kohdennetun toiminta-avustuksen turvin. Kolmannelle
486 työntekijälle ei myönnetty rahoitusta. Johtavana asiantuntijana toimi Sanna Metsäpuu ja
487 perhetyöntekijänä Terhi Väisänen.

488 Vuonna 2020 jatkettiin hankkeen aikana vakiintuneita toimintamuotoja. Koronatilanteen myötä
489 uusia verkkopohjaisia toimintoja kokeiltiin ja juurrutettiin. Perhesuhdekeskuksen toiminnat on
490 kuvattu tässä toimintakertomuksessa osana muita yhdistyksen toimintoja.

491

492 3.4. Selvityksiä sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja asemasta

493 Tutkimushankkeen päätyttyä yhdistyksellä ei ole varsinaisia resursseja tehdä tutkimuksia
494 sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja asemasta. Pienimuotoisia kyselyitä kuitenkin tehdään
495 jatkuvasti oman vaikuttamis- ja vertaistoiminnan kehittämiseksi. Vuonna 2020 toteutettiin
496 seuraavat kyselyt:

- 497 • Jäsenkysely 2020 (n=386) jäsenille ja muille kohderyhmään kuuluville. Yhdistyksen
498 toimintaan liittyvien teemojen lisäksi erityisteemoina olivat: lapsettomuuskokemus,
499 sijaissyntyminen, äitiyden tunnistaminen, lapsen asuinpaikka eron jälkeen, ei-synnyttänyt
500 vanhempi imettäjänä ja apilaperheiden näkemykset tuen tarpeistaan.
- 501 • Kesällä tehtiin laajat kyselyt kumppanuusvanhemmille (n=34) ja sitä suunnitteleville (n=94),
502 joiden perusteella kartoitettiin kumppanuusvanhempien tarpeita, ja joiden tietoja käytettiin
503 kumppanuusvanhemmuushankkeen suunnittelussa. Hankkeelle haettiin rahoitusta
504 tammikuussa 2021.

505

506

507

508

509

510

511

512

3.5. Sateenkaariperheitä koskevat julkaisut

513

Koska ei saatu rahoitusta viestinnän asiantuntijan ja Perhesuhdekeskuksen kolmannen työntekijän palkkaamiseen, julkaisuja koskevista suunnitelmista täytyi luopua suurimmalta osaltaan.

514

515

Toimintavuoden aikana julkaistiin seuraavat julkaisut:

516

- Vanhemman sukupuolen moninaisuutta käsittelevä opas lapselle saatiin tehtyä oikolukua vaille valmiiksi

517

518

- Perhehoitohanke julkaisi oppaan lastensuojelun ammattilaisille sekä materiaalin perhehoitajien ennakkovalmentajille

519

520

- Rakkaussuhteen työkirja sateenkaari-ihmisille ja heidän kumppaneilleen (Perhesuhdekeskus)

521

522

- Artikkelit Sateenkaarevat pari- ja monisuhteet pari- ja perhetyössä Gaudeamuksen tietokirjaan Perhe- ja läheissuhteet sateenkaaren alla (Perhesuhdekeskus)

523

524

- Uusintapainokset ”10 askelta sateenkaariperheen kohtaamiseen”-oppaasta ja sosiaalisen vanhemman oppaasta

525

526

527

528

529 4. Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta ja tuki

530

531 4.1. Neuvontapalvelu palvelee perheitä arjen tilanteissa

532 Merkittävä osa neuvontapalveluun tulevista kysymyksistä liittyi kumppanuusvanhemmuuteen.
 533 Myös äitiyslain tiimoilta oltiin usein yhteydessä. Entistä useampi otti yhteyttä adoptioon ja
 534 kansainväliseen sijaissynnytykseen liittyen. Myös kansainvälisiä kysymyksiä tuli aiempaa
 535 enemmän. Miesten määrä yhteydenottajina lisääntyi selvästi, kuten myös cis-heteroiden osuus.

536 Muutoin lapsen syntymään liittyvä byrokratia oli yleisin syy ottaa yhteyttä neuvontapalveluun. Yhä
 537 tuli paljon kysymyksiä perheen sisäiseen adoptioon liittyen. Selvästi lapsen syntymän ja ei-
 538 synnyttävän vanhemman vanhemmuuden vahvistamisen välisen ajan turvattomuus mietityttä
 539 tulevia vanhempia, ja moni kyselikin, kuinka voisi turvata lapsen oikeutta ei-synnyttävään
 540 vanhempaan mahdollisimman nopeasti, etenkin tilanteissa, joissa suunnitelmissa on perheen
 541 sisäinen adoptio.

542 Yhdistyksen neuvontatyötä tehdään useissa eri yhteyksissä ja eri toimijoiden toimesta.
 543 Paikallistiimien aktiivit ja ryhmienvetäjät antavat neuvontaa paikallistasolla. Yhdistyksen työntekijät,
 544 puheenjohtaja ja hallituksen jäsenet antavat neuvontaa valtakunnallisemmalla tasolla, ja
 545 esimerkiksi perhevalmennusten, leirien ja Pride-tapahtumien yhteydessä.

546 Jo yhdeksän vuotta yhdistys on tarjonnut neuvontaa myös tuotteistetussa neuvontapalvelussa.
 547 Neuvontapalveluun kuuluu puhelinpäivystys kahtena päivänä viikossa ja erillinen
 548 neuvontasähköpostiosoite.

549 Toimintavuoden aikana kehitettiin neuvontapalvelun nopeutta, poikkeusaikojen tiedotusta ja
 550 sijaistuskäytäntöjä. Kirjallisiin kysymyksiin vastattiin muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta viikon
 551 kuluessa. Moni vastausviesti poiki uusia kysymyksiä. Osan kanssa neuvontaa tehtiin sekä
 552 puhelimitse että sähköpostin kautta. Moni puhelimitse yhteydessä ollut sai mm. materiaaleja tai
 553 faktojen koonnin sähköpostitse. Kumppanuusvanhemmuutta suunnittelevien oli mahdollista tavata
 554 henkilökohtaisesti työntekijää. Tätä mahdollisuutta käyttikin kymmenkunta yhteistä perhettä
 555 suunnittelevaa perhekuuntaa.

556

557 Taulukko: Annettu neuvonta (luvuissa ainoastaan varsinaisen neuvontapalvelun antama neuvonta)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Puhelinpäivystys	62	102	130	122	64	71	53	66
Neuvonta-sähköposti	413	573	581	613	591	602	589	597
Neuvonta-chat	100	100	120	108	73	30	0	55
Yhteensä	575	775	831	843	728	703	642	718

558

559

560 4.2. Ammatillinen tuki haastavissa perhetilanteissa

561

562 Perhesuhdekeskus tarjosi ammatillista tukea sateenkaari-ihmisten perhetilanteisiin
 563 puhelinpalvelun, päivystyschatin ja tukikeskusteluiden muodossa.

564 Puhelinpalvelu oli auki totuttuun tapaan maanantaisin klo 15-17 ja perjantaisin klo 8-10 (pois lukien
 565 loma-ajat). Keväällä pahimman koronatilanteen aikana puhelinpalvelu oli auki perjantaisin klo 12
 566 asti. Päivystyschat oli uusi matalan kynnyksen yhteydenottotapa perhetyöntekijään
 567 (kahdenkeskinen anonyymi chat). Se oli auki kerran kuukaudessa tunnin ajan. Se ei vielä löytänyt
 568 yleisöään, mutta kokeilua päätettiin jatkaa.

569 Yhteydenottoja tuli yhteensä 146 kpl (joista chatin kautta vain muutama). Yhteydenottojen määrä
 570 kasvoi jälleen hiukan edellisvuoteen verrattuna. Palveluiden tunnettuus lisääntyi edelleen, vaikka

571 palveluja ei ollut mahdollista markkinoida, koska kysyntä on ylittänyt tarjonnan jo vuonna 2019.
572 Myös koronatilanteen uskottiin vaikuttaneen yhteydenottojen lisääntymiseen.

573 Kolmea puhelua lukuun ottamatta yhteydenottajat kuuluivat kohderyhmiin. Vain 7 % soittajista oli
574 sateenkaari-ihmisten läheisiä, mikä kertoo kohderyhmän tavoittamisen haasteista. Soittajista
575 puolet (51 %) oli Uudenmaan alueelta ja puolet muualta Suomesta.

576 Yleisimmät yhteydenoton syyt olivat ongelmat pari- tai monisuhteessa (myös lähisuhdeväkivalta) ja
577 erotilanne. Näiden lisäksi yhteydenottojen määrä on noussut liittyen ”myöhäisherännäisyyteen” ja
578 sen aiheuttamiin ristiriitoihin perheessä. Myös lapsiperheellistymiseen liittyvät haasteet suhteita
579 kuormittavana tekijänä on kasvanut yhteydenoton syy.

580 Yhteyttä ottaneista puolet sai riittävän tuen jo puhelun aikana. Noin 15 % ohjattiin muihin
581 palveluihin (perheneuvola, perheneuvonta, kriisipalvelut, muut sateenkaaripalvelut). Noin 35 %
582 ohjattiin Perhesuhdekeskuksen tukikeskusteluun. Soittajista 17 % on hakenut aiemmin apua
583 muista palveluista kyseiseen tilanteeseensa, mutta ei koe tulleen autetuksi. 64 % ei ole hakenut
584 apua kyseiseen tilanteeseensa aiemmin. Avun hakemista estää usein vähemmistöstressi ja
585 syrjinnän pelko.

586

Puhelinpalvelu ja päivystyschat	2018	2019	2020
Puheluita	87	124	146
Chat-yhteydenottoja	-	-	4
Soittajista Uudeltamaalta	59%	52%	51%
Soittajista muualta Suomesta	41%	48%	49%

587

588 Perhesuhdekeskus tarjoaa 1–5 tukikeskustelua haastavissa perhetilanteissa, joihin on vaikeaa
589 saada asiantuntevaa tukea julkisista ja muista palveluista. Vuoden 2020 aikana 60–90 minuutin
590 mittaisia tukikeskusteluja järjestettiin yhteensä 293 kappaletta 101 eri perhekunnan kanssa
591 (yksittäinen henkilö, pari, moniskunta tai perhe). Sekä tukea saaneiden henkilöiden ja perheiden
592 että tukikeskusteluiden määrä kasvoi. Suuren kysynnän vuoksi Perhesuhdekeskus osti
593 syyspuolella lisäapua tukikeskusteluiden toteuttamiseen perhe- ja paripsykoterapeutti Miia
594 Lehtoselta.

595 Tukikeskusteluista 56 % käytiin kasvokkain, 30 % videopuhelulla ja 14 % puhelimessa.
596 Etätapaamiset videopuhelun avulla lisääntyivät hurjasti koronatilanteen vuoksi. Koko
597 koronatilanteen ajan tavattiin asiakkaita myös kasvokkain silloin, kun se oli kokonaistilanteen ja
598 asiakkaan hyvinvoinnin kannalta perusteltua. 70 %:ssa tukikeskusteluista läsnä oli yksi henkilö, 28
599 %:ssa kaksi henkilöä ja 2 %:ssa keskusteluista useampi henkilö. Yleisimmät aiheet
600 tukikeskusteluissa olivat samoja kuin puhelinpalvelussakin. Tukikeskusteluihin ohjautumisen syynä
601 korostuivat myös vanhemmuuden jakamisen haasteet.

602 Tukikeskusteluja käyneistä asiakkaista jopa 81 % oli Uudenmaan alueelta. Osuus on selkeästi
603 kasvanut edellisvuodesta, ja Uusimaa on tukikeskusteluissa selkeästi korostuneempi kuin
604 puhelinpalvelussa. Syynä tähän voi olla esimerkiksi se, että sana sateenkaariturvallisesta
605 tukipalvelusta kiertää tiheään asutulla Uudenmaan alueella suusta suuhun, kun taas ko. tieto ei
606 saavuta muualla päin asuvia sateenkaari-ihmisiä niin helposti puskaradion kautta. Järjestelmällistä
607 tiedotusta palveluista ei ole voitu tehdä, koska kysyntä ylittää nyt jo tarjonnan. Toinen osasy on
608 se, että muualta päin Suomea soittaville pyritään löytämään sopivaa tukea asiakkaan omalta
609 paikkakunnalta.

610

Tukikeskustelut	2018	2019	2020
Tukikeskusteluita yht.	168	243	293
Eri perhekuntia asiakkaina	81	89	101
Keskustelu kasvokkain	83 %	80 %	56 %
Keskustelu / videopuhelu	0,5 %	4 %	30 %
Keskustelu / puhelin	16 %	16 %	14 %
Asiakkaita Uudeltamaalta	71 %	64 %	81 %
Asiakkaita muualta Suomesta	29 %	36 %	19 %

611 Ammatillisten tukipalveluiden osalta yhteistyötä (esim. palveluohjausta, kouluttamista, kehittämistä)
612 tehtiin muiden sateenkaarijärjestöjen kanssa, jotka tarjoavat valtakunnallisia ja ammatillisia
613 tukipalveluita (SukuPuolen moninaisuuden osaamiskeskus, Helsinki Pride ry, Sinuiksi).

614

615 4.3. Sateenkaariperheiden perhevalmennus

616 Sateenkaariperheiden perhevalmennuskurssi järjestettiin toimintavuoden aikana kolme kertaa
617 (loppukevällä ja syksyllä). Kevään kurssi muokattiin pikaisesti verkkokurssiksi ja pidettiin kiittävän
618 palautteen kera 30 ihmiselle. Syksyn ensimmäinen kurssi järjestettiin suosiolla verkkokurssina.
619 Vuoden viimeisen kurssin piti ensimmäistä kertaa olla Helsingissä viikonloppukurssina. Kurssi
620 päädyttiin pitämään hybridi-mallisena, ja osallistujat saivat päättää osallistuvatko yhteiseen
621 koulutustilaan tulella vai videoyhteyden kautta. Jako meni aika tarkkaan puoliksi. Syksyn
622 kurseille osallistui 66 ihmistä.

623 Kurssi on laajuudeltaan 20 oppituntia ja se on suunnattu kaikille lasta suunnitteleville, lasta
624 odottaville ja lapsen hiljattain saaneille perheille. Kouluttajina kursseilla toimivat yhdistyksen
625 työntekijät ja kokemuskouluttajina tavalliset sateenkaariperheiden vanhemmat. Valmennus
626 täydentää kunnan tarjoamaa synnytys- ja perhevalmennusta. Kurssilla tarjotaan tietoa erityisesti
627 sateenkaariperheiden perheellistymiseen liittyvistä erityishaasteista, käydään läpi perheiden
628 oikeuksia etuuksiin ja ongelmiin etuuksien haussa, syntymässä olevan lapsen juridisen tilanteen
629 turvaamiseen liittyvissä hakemuksissa, sateenkaariperheiden aikuisten välisten suhteiden
630 tyypillisistä sudenkuopista, kolmen ja neljän vanhemman perheiden erityishaasteista jne. Kurssin
631 sisältöjä kehitettiin imetyksen osalta.

632 Sateenkaariperheiden oma perhevalmennuskurssi tukee perheiden ongelmien ennaltaehkäisyä,
633 palveluneuvontaa ja toimii myös vahvana vertaistuen paikkana ja muodostaa vertaisverkostoja,
634 jotka kokemusten mukaan helposti jatkuvat koko lasten lapsuuden ajan. Valmennus ei korvaa
635 kunnan järjestämää synnytys-/perhevalmennusta vaan täydentää sitä.

636

637 4.4. Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet

638 Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet ovat yhden illan avoimia keskustelutilaisuuksia, joissa kerrotaan
639 sateenkaariperheellistymisen mahdollisuuksista ja annetaan perhettä suunnitteleville mahdollisuus
640 kysyä asiantuntijalta. Perhevalmennuksen tavoin toimivat usein sisäänheittäjinä yhdistyksen
641 toimintaan.

642 Tilaisuuksia pidettiin vuonna 2020 kolme, joista kaksi verkkoluontoina:

- 643 - Espoon seurakunnan sateenkaariperhetapahtumapäivässä helmikuussa, 7 osallistujaa
- 644 - Helsingin Prideilla syyskuussa verkossa, 23 osallistujaa
- 645 - TransHelsingissä miten transihmiset tekee lapsia -verkkotilaisuus marraskuussa, 9
- 646 osallistujaa

5. Monimuotoista vertaistoimintaa

649 Koronavuoden vertaistoiminta

650 Valtaosan vertaistoinnasta toteuttavat vapaaehtoisista koostuvat paikallistiimit eri kaupungeissa.
651 Valtakunnallista vertaistoimintaa koordinoivat yhdistyksen, sen hankkeiden ja
652 Perhesuhdekeskuksen työntekijät. Toimintavuonna 2020 vertaistoinnin osallistumiset
653 puolittuivat korona-pandemian takia. Verkkovertaistoimintaa on ollut jo monta vuotta tärkeä osa
654 sekä yhdistyksen ammatillista että vertaistoimintaa. Vuonna 2020 verkkovertaistoimintaa
655 laajennettiin merkittävästi koronan takia. Uutena toimintamuotona erilaiset ryhmät, kurssit, luennot
656 ja vertaistoiminta videokokousalustoilla (Zoom ja Teams), joilla ihmiset pystyvät reaaliajassa sekä
657 keskustelemaan kasvotusten että kommentoimaan asioita chatin välityksellä. Moni aiemmin
658 kasvotusten järjestetty toiminto vietiin verkkoon, kuten perhevalmennus,
659 kumppanuusvanhemmuus-info, vanhemmuuskumppanuusillat ja Miten lapsia tehdään -tilaisuudet.
660 Osa paikallisesti toimivista vapaaehtoisista järjesti myös vertaisryhmiä verkossa.

661			
662	Vertaistoinnin osallistumiset	2019	2020
663	Paikallinen vertaistoiminta	4043	1790
664	Valtakunnallinen vertaistoiminta		
665	<i>Yleisavusteinen perustoiminta</i>	687	601
666	<i>Perhesuhdekeskus</i>	241	217
667	<i>Väriä perhehoitoon -hanke</i>	60	14
668	Kaikki vertaistoiminta yhteensä:	5031	2622

669

670

671 Vuositeema 2020-2021 vanhemmuuskumppanuus

672 Toimintavuoden vuositeemana oli vanhemmuuskumppanuus. Tavoitteena oli tukea
673 vanhemmuuskumppanuutta myös vertaistoinnassa. Ennen kaikkea apilaperheiden ja
674 kumppanuusvanhempien tukea kehitettiin, johtuen osittain Nelosen tv-ohjelmasta, joka lisäsi
675 palveluiden kysyntää. Vuoden aikana luotiin myös suunnitelmat
676 kumppanuusvanhemmuushankkeen vertaistoinnoille, joille haettiin rahoitusta alkuvuodesta
677 2021. Muita vertaistoinnin muotoja, joilla pyrittiin tukemaan vanhemmuuskumppanuutta, olivat
678 erotoiminta ja rakkaussuhdetoiminta. Kaikki toiminta eriteltä tarkemmin alla olevissa kappaleissa.

679

680 5.1. Vertaistoimintaa erityisryhmille

681

682 Kumppanuusvanhemmuus- ja apilaperhetoiminta

683 Maaliskuussa sai ensi-iltansa kumppanuusvanhemmuudesta kertova tv-sarja Lapsi tuntemattoman
684 kanssa, jonka tekemisessä yhdistys oli parin vuoden aikana ollut mukana asiantuntijatahona.
685 Ohjelman myötä tietoisuus ko. perhemuodosta saavutti valtavan joukon suomalaisia.
686 Kumppanuusvanhempien ja vanhemmuuskumppanuutta suunnittelevien Facebook-ryhmän
687 jäsenmäärä räjähti heti maaliskuussa ja jatkoi siitä tasaisesti kasvuaan koko loppuvuoden. Ryhmä
688 kasvoi vuodessa 311 jäsenestä 1009:een. Yhä useampi perhemuodosta omakohtaisesti
689 kiinnostunut ei kuulunut seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön. Facebook-ryhmässä panostettiin
690 tapahtumien ja tilaisuuksien markkinointiin, mm. isätapaamiset, perhevalmennus ja teemaillat.
691 Ryhmässä jaettiin aktiivisesti aiesopimustietoa ja houkuteltiin kysymään ja etsimään vastauksia.

692 Kumppanuusvanhemmuustoimintaa vietiin vauhdilla verkkoon. Näin yhä useampi
 693 pääkaupunkiseudun ulkopuolinen pääsi osalliseksi toiminnasta. Apilaperheille,
 694 vanhemmuuskumppanuutta suunnitteleville tai siitä kiinnostuneille järjestettiin
 695 Vanhemmuuskumppanuusillat kerran Helsingissä ja kolme kertaa verkossa. Tammikuuisessa
 696 Helsingin tapaamisessa oli 28 osallistujaa ja heistä 48% oli miehiä. Kesäkuussa
 697 vanhemmuuskumppanuusilloista rakennettiin verkkoversiot ja kesäkuun lisäksi verkkotapahtumat
 698 järjestettiin myös syys- ja joulukuussa. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 120 ihmistä, joista 29% oli
 699 miehiä. Tilaisuuksista kaksi aloitettiin luennolla ja pienryhmäkeskusteluilla ja kaksi
 700 kokemuskouluttajien puheenvuoroilla. Tapahtumien jälkimmäisellä puoliskolla perhe-elämää jo
 701 elävät pääsivät käymään aihetta syventäviä keskusteluja ja vanhemmuuskumppania etsiville oli
 702 kumppanuusvanhempi –speed date.

703 Kumppanuusvanhemmuus-info järjestettiin kesäkuussa verkossa. Infoiltaan osallistui 34 henkilöä,
 704 joista 21% oli miehiä. Kumppanuusvanhemmuus-chatit järjestettiin keväällä ja syksyllä, osallistujia
 705 ensimmäisellä kerralla 31 ja toisella 9. Kummallakin kerralla heistä 10% oli miehiä.
 706 Henkilökohtaisia neuvontatapaamisia pidettiin kasvotusten ja verkossa kymmenkunta.

707 Apilaperhettä suunnittelevat olivat aktiivisin ryhmä, joka otti yhteyttä neuvontapalveluihin.
 708 Kumppanuusvanhemmuuskysymysten määrä oli selvästi edellisvuotta suurempi. Suurin osa kysyi
 709 neuvoja juridisissa ja muissa byrokraattisissa kysymyksissä, erityisesti sopimuksien tekemiseen
 710 kaivattiin tukea. Vanhemmuuskumppanin etsintään ja vertaistuen löytämisen mahdollisuuteen
 711 liittyviä kysymyksiä tuli myös runsaasti. Ihmisiä ohjattiin etsimään vanhemmuuskumppaneita ja
 712 vertaistukea mm. sateenkaariperhe-keskustelufoorumien, apilatapahtumien, alkutaipaleiltojen sekä
 713 yleisten nettikeskustelu- ja treffipalstojen kautta. Kymmenkuntaa apilaperhettä neuvottiin
 714 yksityisessä tapaamisessa, joko kasvotusten tai videopuhelun välityksellä, aiesopimuksen
 715 tekemisessä ja asioiden sopimisessa.

716

717 **Heterot sateenkaariperheissä**

718 Heteronaisia on kautta aikain ollut apilaperheiden osana. Kumppanuusvanhemmuustietoisuuden
 719 lisääntyä yhä useampi hetero(hko)ksi itsensä määrittelemä cis-ihminen näkee
 720 kumppanuusvanhemmuuden oman lapsiperheellistymisensä vaihtoehtona, ja on sen myötä
 721 löytänyt tiensä Sateenkaariperheiden palveluiden ja toiminnan piiriin.

722 Keväisen Lapsi tuntemattoman kanssa -tv-ohjelman myötä cis-heteronaisten määrä
 723 neuvontapalveluissa, some-ryhmissä ja kumppanuusvanhemmuus-tapahtumissa kasvoi
 724 räjähdysmäisesti. Vuoden aikana osa kumppanuusvanhemmuus-tilaisuuksiin osallistujista ja
 725 Facebook-ryhmään liittyjistä oli cis-heteronaisia. Ohjelma herätti myös cis-heteromiehet, mutta
 726 määrät olivat huomattavasti naisia pienemmät. Miehet ovat olleet suhteessa naisia enemmän
 727 yhteydessä neuvontapalveluun.

728 Perhevalmennuksen ja tilaisuuksien puhetapaa muutettiin huomioimaan aktiivisesti cis-hetero-
 729 osallistujat. Sosiaalisessa mediassa kiinnitettiin huomiota ja kehitettiin käytettyä kieltä
 730 inklusiivisemmaksi heteroiden suuntaan. Erityisesti miehille suunnattujen tapahtumien nimiä
 731 muutettiin, jotta entistä useampi voisi kokea kuuluvansa kohderyhmään.

732

733 **Perhehoitajat**

734 Lastensuojelun perhehoito ja sijaisvanhemmuus on erityistä vanhemmuutta, jossa joutuu
 735 kohtaamaan paljon erilaisia asioita ja tunteita liittyen sijoitukseen ja sijoitettuun lapseen.
 736 Kokemusten ja tunteiden jakaminen vertaisten kanssa helpottaa joskus rankoiltakin tuntuissa
 737 perhehoidon tilanteissa ja ehkäisee uupumista. Hyvinvoiva perhehoitaja on tärkein voimavara
 738 onnistuneelle sijoitukselle.
 739

740 Väriä perhehoitoon –hanke suunnitteli vertaistoimintaa sijaisperheiltä tulleiden tarpeiden ja
741 toiveiden pohjalta. Vaikka suurin osa suunnitelluista vertaistapaamisista ei onnistunut
742 koronarajoitusten vuoksi, elokuussa pystyttiin järjestämään vertaisviikonloppu sijaisperheille.
743 Sijaisperheille on tärkeää, että koko perhe huomioidaan vertaistoiminnassa. Sen lisäksi, että
744 sijaisperheenvanhemmat tutustuvat toisiin sijaisperheenä toimiviin sateenkaariperheisiin ja saavat
745 vertais- ja ammattilaitukea perhehoidon arkeen ja haasteisiin, nähtiin tärkeänä, että
746 sijaisperheissä elävillä lapsilla on myös mahdollisuus tutustua toisiin sijaisperheiden lapsiin. Näin
747 ollen vertaistapaamisten lähtökohtana on ollut koko perheen mahdollisuus osallistua toimintaan.
748 Verkkovertaistoiminta jatkui sateenkaareville sijaisvanhemmille tarkoitetussa keskusteluryhmässä.
749

750 Uusperheet

751 Voimaa uusperheen arkeen kurssi muutettiin ohjaajaperuutusten vuoksi uusperhe aikuisten
752 vertaisviikonlopuksi ja toteutettiin Inkoon saaristossa viiden pariskunnan voimin.

753 Uusperheasiantuntija Marika Rosenborgin ohjaaman uusperhetapahtuman päivämäärää jouduttiin
754 siirtämään useaan otteeseen koronan vuoksi. Jokaiselle ajankohdalla ilmoittautui hyvä määrä
755 osallistujia. Lopulta marraskuussa järjestettyyn tapahtumaan pääsi 7 aikuista, 6 koululaista ja 2 alle
756 kouluikäistä lasta. Aikuisten ohjelman aikana perheiden lapsille oli omaa vertaisohjelmaa, alle
757 kouluikäisille ja kouluikäisille erikseen.

758 Tuetun loman järjestämisestä päätettiin toistaiseksi luopua, koska lomalle ei voi päästä joka vuosi,
759 ja kävi ilmi, että sateenkaarevat uusperheet ovat paljon käyneet ilman erityisaihetta tai
760 kohdennusta olevilla tuetuilla lomilla eikä monellakaan olisi ollut toimintavuonna mahdollista saada
761 paikkaa.

762

763 Sukupuoleltaan moninaisten perheet

764 Sukupuolen moninaisuus ja vanhemmuus -ryhmä kokoontui vuoden aikana kerran kuuden
765 osallistujan voimin. Sukupuoleltaan moninaisten perheiden perhekahvila jatkoi toimintaansa
766 koronan sallimissa rajoissa ja kasvatti koko ajan suosiotaan. Vuoden kahdeksassa kahvilassa kävi
767 yhteensä 123 ihmistä.

768 Transihmisten perheellistymisoppaan valmiiksi saattamista viivytettiin hiukan translakia
769 odotellessa. Lakiuudistusta ei kuitenkaan kuulunut ja vuoden lopussa opas oli oikolukua ja taittoa
770 vaille valmis. Vanhemman transprosessista kertovan lastenkirjan tekeminen oli tauolla koronan
771 vuoksi. Keskusteluja käytiin ja ulkomailta tilattiin aiheen tiimoilta juuri julkaistuja lastenkirjoja.
772 Kirjatyöryhmä jatkaa toimintaansa vuonna 2021.

773 Ryhmä sukupuoltaan pohtiville lapsille, varhaisnuorille ja heidän perheilleen saatiin järjestettyä
774 yhteistyössä Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskuksen kanssa koronan vuoksi kuudesta
775 suunnitellusta kerrasta kaksi, joista toisella tapaamiskerralla kaikki osallistujat olivat paikalla
776 ensimmäistä kertaa. Tapaamisiin osallistui yhteensä 49 henkilöä.

777 TransHelsinki-viikolla järjestettiin perhekahvila ja Miten transihmiset tekee lapsia -verkkotilaisuus.
778 Lisäksi oli koko perheen retki Talvisirkus Vauhtiin, ja viikon päätteeksi koululaisperheet
779 kokoontuivat Prison Islandille ratkomaan kiperiä arvoituksia. TransHelsinkiä järjestävien tahojen
780 yhteistyöllä ylläpitämällä Facebook-sivustolla oli 1397 seuraajaa.

781 Transmaskuliinien vertaisviikonloppu ja perheiden kevätkarkelot peruuntuivat koronatilanteen
782 vuoksi.

783

784 Koululaisten toiminta

785 Koululaisille järjestettiin paikallisesti ikiomaa toimintaa Helsingissä, Tampereella ja Turussa. Näistä
786 toiminnoista tarkemmin alueittain alla. Koululaisten ja vanhempien leiri toteutetaan vuorovuosin
787 talvileirin kanssa. Tänä vuonna oli koululaisperheleirin vuoro. Koronan vuoksi leiri jouduttiin

788 siirtämään huhtikuulta joulukuulle ja lopulta perumaan kokonaan. Leirille oli ilmoittautunut 18
789 perhettä. Kesäleirin peruuntumisen myötä peruuntui myös koululaisten oma rinnakkaisleiri.

790 Koululaisille järjestettiin toisen kerran viikonloppuleiri ilman vanhempia Helsingin Vartiosaaressa.
791 Leirin ohjaajina toimi yksi vapaaehtoinen vanhempi ja yksi palkattu ohjaaja. Leirille pääsi lopulta 11
792 koululaista.

793

794 5.2. Rakkaussuhteita voimistava vertaistoiminta

795

796 Sateenkaarevissa pari- ja monisuhteissa eläville ihmisille suunnattu vertaistoiminta on osa
797 Perhesuhdekeskuksen toimintaa.

798 Koronatilan vuoksi kasvokkaisia Rakkaussuhdetuokioita ei järjestetty lainkaan. Sen sijaan
799 verkossa toteutettiin kaksi ammatillisesti ohjattua Rakkaussuhdetuokiota. Näistä tehdyt tallenteet
800 vietiin Hyvä kysymys -sivustolle. Verkkomuotoiset Rakkaussuhdetuokiot toteutettiin uudella
801 konseptilla: tunnin mittaisina verkkoluontoina, joille voivat osallistua kaikki riippumatta siitä, ovatko
802 he suhteessa vai eivät.

803 Perhetyöntekijä myös vieraili kutsuttuna kahdessa eri vertaisryhmässä teemana sateenkaarevat
804 pari- ja monisuhteet.

805 Lähes kaikki suunnitellut viikonloppukurssit päästiin toteuttamaan vuoden aikana. Niistä kolme oli
806 vapaaehtoisten ja yksi ammattilaisen ohjaama.

807 Vuoden 2020 aikana toteutettiin:

- 808 • kaksi ammatillisesti ohjattua Rakkaussuhdetuokiota verkkoon (live+tallenne)
- 809 • kaksi keskustelutilaisuutta ammattilaisen ohjaamana vertaisryhmien yhteydessä
- 810 • yksi Rikasta minua -viikonloppu (Kangasala)
- 811 • kaksi uutta Läheisyys ja seksuaalisuus rakkaussuhteessa -viikonloppua (Inkoo ja
812 Kangasala)
- 813 • yksi ammatillisesti ohjattu Käännetään vielä yksi kivi -viikonloppukurssi paris- ja
814 moniskunnille, jotka olivat kriisissä, pohtineet eroa tai tarvitsivat uutta näkökulmaa
815 suhteeseen (Helsinki)

816 Rakkaussuhdetoiminnassa oli yhteensä 96 osallistujaa. Tämän lisäksi Rakkaussuhdetuokioiden
817 verkkotallenteita on katsottu 61 kertaa.

818 Alkuvuodesta ehdittiin toteuttaa vapaaehtoisohjaajien koulutus uuden viikonloppukurssin tiimoilta:
819 Läheisyys ja seksuaalisuus rakkaussuhteessa. Kaksi vapaaehtoista perehdyttiin myös Rikasta
820 minua -viikonloppuun ohjaamiseen. Rakkaussuhteita vahvistavassa toiminnassa oli mukana 17
821 vapaaehtoista, joista koronatilan vuoksi vuonna 2020 pääsi ohjaamaan toimintaa neljä
822 henkilöä.

823

824 5.3. Eroauttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen

825

826 Perhesuhdekeskuksen toimintaan on vakiintunut kahden sateenkaari-ihmisille suunnatun,
827 ammatillisesti ohjatun eroseminaarin järjestäminen vuosittain (Suomalainen eroseminaari). Sekä
828 Helsingissä järjestetty iltaryhmä että valtakunnallinen ryhmä täyttyivät jälleen nopeasti
829 ilmoittautumisista. Niihin osallistui yhteensä 23 henkilöä. Helsingin iltaryhmä koostui 11:stä kolmen
830 tunnin tapaamisesta, joista vain viimeinen jouduttiin pitämään verkkotapaamisena koronatilan
831 vuoksi. Valtakunnallinen ryhmä koostui kahdesta viikonlopputapaamisesta sekä seitsemästä
832 verkkotapaamisesta (á 90min). Viikonlopputapaamiset ovat lähtökohtaisesti lähitapaamisia, mutta
833 koronatilan vuoksi jälkimmäinen pidettiin verkossa.

834 Muut eroteemaiset vertaiskeskustelutilaisuudet jäivät toteutumatta koronatilanteen vuoksi.
835 Erotilanteissa annettiin myös ammatillista tukea, ks. alempana Ammatillinen tuki haastavissa
836 perhetilanteissa.

837 Eron jälkeisen vanhemmuuden edistämiseen ja vanhempien väliseen yhteistyöhön keskittyvän
838 Vanhemman neuvo -ryhmän ohjaajan kanssa saatiin valmiiksi kurssin muutos viikonloppukurssiksi,
839 joka sisältää kaksi lähiviikonloppua ja verkkotapaamisia niiden välillä. Kurssi alkaa maaliskuussa
840 2021. Jäsenistöä on aktiivisesti tiedotettu muiden tahojen hlbtiq-ihmisille järjestämästä
841 erotoiminnasta.

842

843 **5.4. Sateenkaari-ihmisten ja heidän läheistensä suhteita tukeva vertaistoiminta**

844

845 Perhesuhdekeskuksen tehtävänä on tukea sateenkaari-ihmisten ja heidän läheistensä suhteita.
846 kohderyhmään kuuluvat myös kaikki sateenkaari-ihmisten läheiset, kuten lapset, vanhemmat,
847 puoliset, isovanhemmat, sisarukset, ystävät ja muut läheiset. Perhesuhdekeskus on kehittänyt ja
848 toteuttanut toimintaa niin sateenkaari-ihmisille kuin heidän läheisilleenkin.

849 Sateenkaari-ihmisten vanhemmille ja muille läheisille tietoa ja psykoedukaatiota tarjoava
850 infotilaisuus "Mikä ihmeen sateenkaari?" järjestettiin vain kerran koronan vuoksi. Tilaisuus
851 järjestettiin verkossa Helsinki Pride -viikon yhteydessä. Yhteistyötä tehtiin Sukupuolen
852 moninaisuuden osaamiskeskuksen, Snellun (Helsingin srk-yhtymän erityisnuorisotyö) ja
853 Kirkkonummen suomalaisen seurakunnan kanssa. Läheisille suunnattua videomateriaalia alettiin
854 työstää yhteistyössä Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskuksen kanssa verkkoalustalle
855 vietäväksi, jolloin palvellaan paremmin saavutettavuutta, anonymiyyttä ja valtakunnallisuutta.

856 Syksyllä aloitettiin vakiintuneesti anonymit vertaischatit sateenkaarevien lasten ja nuorten
857 vanhemmille kerran kuukaudessa. Chatteja varten rekrytoitiin ja koulutettiin ohjaajiksi kaksi
858 vertaisvanhempaa. Kussakin chatissa oli vain kaksi osallistujaa, mutta kohtaamiset sitäkin
859 merkityksellisempiä. Chat oli selkeästi matalan kynnyksen yhteydenottotapa ja turvallinen
860 ensikosketus sateenkaarijärjestöjen palveluihin.

861 Sateenkaariperheiden 4-6-vuotiaiden lasten perheidentiteettiä vahvistavat tuokiot pilotoitiin heti
862 alkuvuodesta ennen koronatilanteen alkamista kuuden lapsen ryhmälle Helsingissä.
863 Ohjaajakoulutus pidettiin syksyllä paikallistoiminnan kehittämispäivillä. Materiaalia kehitettiin
864 pilottikerroilta ja ohjaajakoulutuksesta saadun palautteen ja kokemusten pohjalta. Tuokioita
865 päästään ohjaamaan koronatilanteen hellitettyä.

866 Helsinki Pride -viikolla järjestettiin sateenkaari-ihmisille suunnattu Haasteita suvun kanssa -
867 tilaisuus yhteistyössä Kirkko Helsingissä kanssa. Aiempina vuosina tilaisuus on ollut hyvin suosittu,
868 nyt paikalle saapui viisi henkilöä.

869 Helsinki Pride -viikolla järjestettiin myös verkkoluento S**kelin suhteet! Perhetyöntekijä luennoi
870 sateenkaarevien rakkaus-, perhe- ja läheissuhteiden erityiskysymyksistä. Luento seurasi väkeä
871 65 yhteyden takana ympäri Suomen eli oletettavasti lähemmäs sata ihmistä.

872 Uudenlaisten vertaistoiminnan muotojen suunnittelu läheisille karsiutui sen myötä, kun
873 Perhesuhdekeskukselle ei myönnetty kolmatta työntekijää avustushakukierroksella.

874

875

876

877

878

879

880 5.5. Leirimuotoinen vertaistuki palvelee koko Suomea

881

882 Leirimuotoista vertaistoimintaa koordinoi kunkin leirin osalta leirityöryhmä. Perheleirien
883 leirityöryhmiä johti vertaistoiminnan koordinaattori tai paikallistiimi paikallisesti järjestettyjen leirien
884 osalta. Leirien aikana organisoinnista ja ohjelmasta vastasivat leirityöryhmän lisäksi myös
885 tuntipalkkaiset luennoitsijat ja vapaaehtoiset lastenhoitajat. Kunkin leirin osallistujilta kerättiin
886 kirjallinen palaute.

887 Vuoden aikana järjestettiin seuraavat valtakunnalliset leirit:

- 888 • Aikuisten vertaisviikonloppu Rantasalmella 12 hlöä Rovaniemeltä, Mikkelistä, ja
889 pääkaupunkiseudulta
- 890 • Tampereen paikallistiimi organisoï kolmannen kerran viikonlopun mittaisen perheleirin
891 Aitolahdella. Leirille osallistui 18 vanhempaa ja 17 lasta, yhteensä 12 perhettä.
- 892 • Uusparien viikonloppu järjestettiin kolmatta kertaa. Tällä kertaa Inkoon saaristossa.
893 Kurssi tavoitti 10 henkilöä pääkaupunkiseudulta ja Turusta.
- 894 • Aikuisten syysvaellus järjestettiin kolmannen kerran, tällä kertaa kuuden päivän
895 pituisena. Noin puolet kiinnostuneista joutui perumaan ja lopulta Haltilla vaelsi
896 seitsemän sateenkaariperheen vanhempaa.

897 Yhteensä neljälle leirille osallistui 64 henkilöä.

898 Koronan vuoksi peruuntuneet leirit:

- 899 • Aikuisten toiminnallinen viikonloppu Haapavedellä
- 900 • Transmaskuliinien isäleiri Helsingissä
- 901 • Kesän perheleiri Nurmeksessa
- 902 • Koululaisperheiden leiri Lahdessa ja Tampereella

903

904 5.6. Muu verkkovertaistoiminta

905

906 Yllä olevissa kappaleissa jo mainittujen verkkovertaistoimintojen lisäksi:

- 907 • Seitsemän chatia eri perhetyypeille: kumppanusvanhemmat, lahjasolulasten perheet,
908 isät, yhden vanhemman perheet, sukupuolivähemmistöön kuuluvat ja myöhäisheränneet,
909 osallistujia 113
- 910 • Kuusi chatia kaikenlaisille sateenkaariperheille ja perhettä suunnitteleville keräsivät 55
911 osallistujaa. Nämä chatit toimivat myös neuvontachatteina. Kolme niistä järjestettiin
912 päiväuniaikaan ja kolme illalla
- 913 • Kesäkuussa kaksi kolmen kerran tanssikurssia, toinen 1-3-vuotiaille ja toinen 4-6-vuotiaille
- 914 • Facebook-ryhmät ovat tärkeä kommunikointi-, vertaistuki- ja tiedotuskanava. Suurin osa
915 Facebook-ryhmistä on vapaaehtoisten ylläpitämiä ja koordinoimia. Ainakin osittain
916 työntekijävetoisesti toimivat kumppanusvanhempien ryhmä (1003 jäsentä),
917 sukupuolivähemmistöön kuuluvien perheiden ryhmä (39), isäryhmä (77) ja sateenkaari-
918 adoptoijien ja perhehoitajien ryhmät.

919

920

921 5.7. Vapaaehtoisesti toteutettu paikallinen vertaistoiminta

922

923 Paikallistapaamisten suunnittelusta ja järjestämisestä huolehtivat kunkin paikkakunnan
924 vapaaehtoiset, jotka yhdessä muodostavat paikallistiimin. Vertaistoiminnan koordinaattori koordinoi
925 paikallistiimien toimintaa. Kolmella paikkakunnalla kaupunki tukee paikallistoimintaa avustuksilla,
926 joilla kustannetaan oman kaupungin toiminnan toimintakuluja.

Taulukko: Osallistumiset PAIKALLISEEN vertaistoiimintaan koronavuonna 2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Helsinki	400	720	1065	1655	2046	2010	2305	3047	2830	1227
Joensuu		40							101	125
Jyväskylä	200	290	240	200	343	247	165	21	56	30
Kanta-Häme									85	40
Keski-Uusimaa								25	20	
Kokkola								124		
Kuopio				20	12	20	109	72	56	34
Kymenlaakso				30	32	43	46	36	15	8
Lahti	0	0	0	0	0	0	0	0		
Lappeenranta	0	0	0	0	0	0	0	0		
Mikkeli		20	100	20	20	20				
Oulu	120	100	110	125	143	196	310	270	204	56
Pori				80	97	137	147	156	70	
Rovaniemi	60	20	20		20	20	26		8	2
Seinäjoki				100	94	88			10	
Tampere	150	140	190	249	693	705	777	473	492	225
Turku	250	200	170	342	701	287	223	154	96	43
YHTEENSÄ	1180	1530	1895	2821	4201	3773	4108	4378	4043	1790

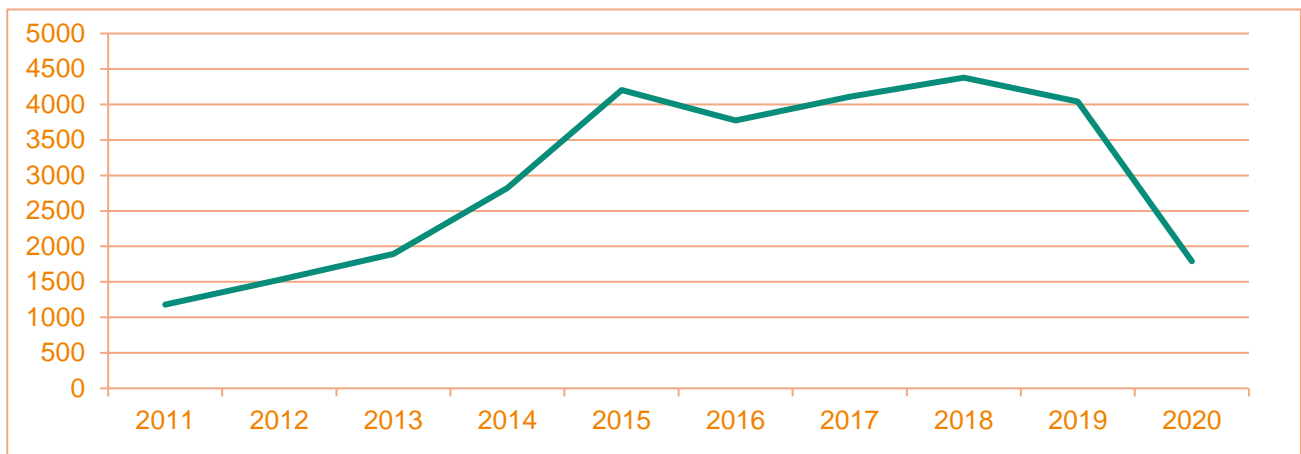
929

930

931

Taulukon luvut sisältävät osallistumiset vain alla kuvattuihin **paikallisiin** tapahtumiin. Katso koko vertaistoiiminnan osallistumismäärät luvun 5 alusta.

932

933

934

935

Helsinki

936

937

938

939

Vuoden 2020 aikana viikoittain tiistaiamupäivisin järjestettävä perhekahvila on pyörinyt säännöllisesti koronatilanteen salliessa. Perhekahviloiden lisäksi pääkaupunkiseudun paikallistiimi on vuoden aikana järjestänyt kaksi kaikille avointa perhetapaamista yhdistyksen toimitiloissa. Vuoden kaksi perhetapaamista järjestettiin peräkkäin samana päivänä halloween-temalla.

940

941

942

943

Vuoden lopussa oli tarkoitus käynnistää kuukausittaiset englanninkieliset sateenkaariperhetapaamiset. Korona sotki jälleen suunnitelmia, ja vain ensimmäinen tapaaminen saatiin toteutettua, mutta yhtään osallistujaa ei löytänyt paikalle. Sukupuoleltaan moninaisten perhekahvila järjestettiin 9 kertaa vaihtuvin teemoin ja vapaasti seurustellen.

944

945

946

947

948

Koululaiset ehtivät ennen koronarajoituksia surffailemaan uuteen sisäsurffipuistoon. Koronan takia kaikki muut tapahtumat siirtyivät kesään ja alkusyksyyn. Koululaisten perheet tapasivat toisiaan Laguuni-vesipuistossa, karting-radalla, luontopakopelin merkeissä ja Laser-areenalla. Lisäksi toteutui viikonlopun pituinen koululaisten oma leiri Vartiosaassa, jonne osallistui koululaisia myös muualta Suomesta.

949 Myöhäisheränneiden tapaamisia järjestettiin kuusi. Erityisiä kertoja olivat toukokuun tapaaminen,
 950 joka toteutettiin etäyhteyksin Zoomissa ja joka keräsi osallistujia ympäri maan, syyskuun Pride-
 951 tapaaminen sekä lokakuun tapaaminen, jossa parikymmenpäinen kuulijakunta seurasi
 952 psykoterapeutti Terhi Väisäsen luentoa rakkaussuhteista. Myöhäisheränneiden vertaisohjaajat
 953 ylläpitävät valtakunnallista Facebook-ryhmää, jossa keskustelu oli vilkasta 257 jäsenen voimin.

954 Aikuisten toiminnallisia tapaamisia järjestettiin seitsemän kertaa: kaksi teatteriesitystä, kaksi
 955 elokuvaa, yksi pakopeli ja kolme kaupunkiseikkailua, joista kaksi oli sunnattu myös perheiden yli
 956 15-vuotiaille, joita olikin molemmilla kerroilla mukana. Kesällä tehtiin Turun seudun perheiden
 957 kanssa yhteisretki Vihdin Hiidenlinna. Syksyllä vierailtiin koko perheen voimin leffateatterissa ja
 958 Talvisirkuksessa.

959 Pride-viikolla järjestettiin alkutaipaletapaaminen, sosiaalisten vanhempien tapaaminen,
 960 perhekahvila, sukupuoleltaan moninaisten perhekahvila, myöhäisheränneiden tapaaminen, isien
 961 ilta, tanssiva satuhetki, koululaisten luontoseikkailu sekä retki Fazerille.

962 Maaliskuussa Elina Kauppila piti luennon ruuhkavuosisiperheiden vuorovaikutustaidoista.
 963 Yhteistyössä Sirkus Magentan ja kulttuurikeskus Caisan kanssa järjestettiin viiden kerran
 964 sateenkaarisirkus-kurssit 3-6- sekä 6-9-vuotiaille lapsille vanhempien. Osallistujat kiittelivät
 965 kurssia siitä, että tuli vietettyä erityisesti vanhemman ja lapsen yhteistä aikaa.

966 Sosiaalisten vanhempien ryhmä kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Ryhmässä keskustellaan
 967 vapaamuotoisesti vanhemmuudesta ei-synnyttäneen/ei-biologisen vanhemman näkökulmasta.
 968 Isien ja isyydestä haaveilevien tapaamisia oli kaksi.

969 Helsingin kuukausittainen alkutaipaleryhmä kokoontui vuonna 2020 yhteensä viisi kertaa.
 970 Alkutaipaleryhmä toimii vertaistukena perhettä suunnitteleville ja jo perheellisille.
 971 Alkutaipaleryhmässä vaihdettiin luottamuksellisesti kuulumisia perheellistymisen eri vaiheista.

972 Tapahtumiin osallistui vuoden aikana 1227 ihmistä. Pääkaupunkiseudun sateenkaariperheiden
 973 Facebook-ryhmässä käydään keskustelua ja tiedotetaan tapahtumista. Tapahtumatiedotusta
 974 tehdään myös Pääkaupunkiseudun sateenkaariperheet -facebook-sivustolla. Ryhmässä oli 280
 975 jäsentä ja sivustolla 392 seuraajaa.

976 Korona on rajoittanut merkittävästi toiminnan järjestämismahdollisuuksia sekä osallistujamääriä.

977

978 Häme

979 Vuonna 2020 tavattiin ulkoillen, kylpylässä käyden, temppuilimme koulun salissa sekä järjestimme
 980 talutusratsatusta paikallisella tallilla. Kuhunkin tapahtumaan osallistui 4-16 henkilöä, joista noin
 981 puolet oli lapsia. Lapsista nuorimmat olivat taaperoikäisiä ja vanhimmat koululaisia. Poikkeavasta
 982 tilanteesta huolimatta tapaamisia pystyttiin järjestämään ulkona. Kuitenkin useampi tapaaminen
 983 peruuntui koronatilanteesta johtuen.

984 Toiminnasta kiinnostuneita perheitä tavoiteltiin pääasiassa Facebookissa sekä
 985 Sateenkaariperheiden uutiskirjeissä. Ryhmän pääasiallisena ilmoitus- ja keskusteluforumina
 986 toimii oma suljettu Facebook-ryhmänsä, jossa oli vuoden lopussa 23 jäsentä. Hämeen
 987 sateenkaariperheille perustettiin syksyllä myös julkinen Facebook-sivu, jonka kautta tavoitteena on
 988 tavoittaa useampia ihmisiä ja jolla oli vuoden lopussa 57 seuraajaa

989

990 Joensuu

991 Joensuussa aloitettiin vuosi yhteisellä teatteriretkellä helmikuussa. Harjoittelijoista saatiin
 992 lisäpotkua heti vuoden alkajaisiksi, kun kolme sosionomiopiskelijaa järjesti paikallistoimintaa ja
 993 suunnitteli tiedotusta. Tuolloin suunniteltiin uusia esitemateriaaleja ja avattiin Instagram-tili. Myös
 994 Facebookiin perustettiin paikallisryhmä. Koronan myötä harjoiteltiin etätoimintaa ja järjestettiin
 995 esimerkiksi sateenkaariperheteemainen tietovisa Kahoot!-sovellusta käyttäen.

- 996 Vertaistapaamisia järjestettiin vuoden aikana etäyhteyksin yksi ja Joensuun Perheentalolla
997 yhteistyössä Liekku ry:n kanssa kaksi kertaa. Viimeisellä vertaistukikerralla tapaamiseen osallistui
998 ihmisiä niin etänä kuin perinteisesti paikalle saapumalla. Tuolloin kuulimme alustuksen
999 sukupuolisensitiivisyys-teemasta Joensuun Settlementin asiantuntijalta. Kesällä oli perheille
1000 puistopiknik ja tuolloin aikuiset myös pääsivät pakohuonepeleihin. Syksyllä saatiin viettää vuoden
1001 antoisin hetki Metsäpride-tapahtumassa: sää suosi, osallistujia oli reilusti mutta sallituin etäisyyksin
1002 ja ohjelmaa oli yhteisötaiteesta ja lavarunoudesta saippuakuplakylpyyn ja nuotioeväisiin.
1003 Tapahtumasta tuli paljon hyvää palautetta niin osallistujilta kuin vapaaehtoisiltakin.
- 1004 Joensuun sateenkaariperheille perustettiin oma Facebook-ryhmä, jonne oli vuoden loppuun
1005 mennessä löytänyt seitsemän jäsentä.
- 1006
- 1007 *Jyväskylä*
- 1008 Jyväskylässä järjestettiin vuonna 2020 yhteensä viisi tapahtumaa ja kävijöitä oli yhteensä 30.
1009 Vuosi alkoi aikuisten illalla. Kesällä ja syksyllä oli kaksi perhetapaamista ulkoilun merkeissä.
1010 Syksyllä käytiin myös katsomassa aikuisten kesken elokuva Tove. Ja loppuvuodesta järjestettiin
1011 vielä pikkujoulut. Tiimivetäjien määrä kasvoi yhdestä kahteen.
- 1012
- 1013 *Keski-Uusimaa*
- 1014 Vuonna 2020 Keski-Uusimaalla ei ollut toimintaa. Alueen Facebook-ryhmässä oli vuoden lopussa
1015 25 jäsentä.
- 1016
- 1017 *Kokkola*
- 1018 Kokkolan Pride jouduttiin perumaan ja sen myötä myös sateenkaariperheohjelma. Alueen
1019 sateenkaariperheiden Facebook-ryhmässä oli 21 jäsentä.
- 1020
- 1021 *Kuopio*
- 1022 Tapaamisia järjestettiin Kuopiossa vuoden aikana Männistön nuorisotalolla, perheen kotona ja
1023 Hoplop-retkenä ja teinien pakohuonepelin tiimoilta yhteensä neljä kertaa. Kuopiossa tapaamisilla
1024 on ollut yksi varsinainen järjestäjä. Koronan ja vetäjävähyiden vuoksi iso osa tapahtumista piti
1025 perua. Yhdessä Perheentalon kanssa oli Priden avaustapahtuma, valitettavasti koronan vuoksi
1026 pääosa Pridestä oli peruttu. Osallistujaperheiden lasten iät vaihtelivat vuosikkaasta teini-ikään.
- 1027 Männistön nuorisotalon tapaamisiin ei valitettavasti aina kävijöitä tullut, ja toinen tapaamisista piti
1028 siirtää kotiin, koska nuorisotalolla oli tuplabuukkaus. Yhteensä Kuopion tapaamisissa kävi 34
1029 henkilöä, joka on aiempaan nähden vähemmän, toki tapahtumiakin oli rajattu. Lapsia kävi 17 ja
1030 aikuisia 17. Kuopion sateenkaariperheiden suljetussa Facebook-ryhmässä oli 65 jäsentä.
- 1031 Kuopiossa tapaamisten suhteen haasteena näyttäytyy lasten suuri ikähaarukka - kaikille sopivaa
1032 tapaamispaikkaa on ollut haastavaa löytää. Monet perheet ovat uusperheitä, joissa on monen
1033 ikäisiä lapsia. Kouluikäisten lasten määrä tapaamisissa on ollut pieni.
- 1034
- 1035 *Kymenlaakso*
- 1036 Kymenlaakson sateenkaariperhepäivän retki Mustialan Arboretumiin jouduttiin perumaan. Vuoden
1037 ainoaksi tapahtumaksi jäi kesäkuinen varjopride Loviisassa. Ohjelmassa oli grillausta, lehmiin,
1038 kanoihin ja traktoreihin tutustumista sekä yleistä hengailua! Kymenlaakson sateenkaariperheiden

1039 suljetussa Facebook-ryhmässä oli vuoden lopussa 25 jäsentä ja julkisella Facebook-sivulla 105
1040 seuraajaa.

1041

1042 *Mikkeli*

1043 Mikkelin pridet jouduttiin perumaan koronan vuoksi eikä muitakaan sateenkaariperhetapahtumia
1044 vuonna 2020 järjestetty. Aiemmin tapaamisissa käyneet perheet ovat ystävystyneet keskenään ja
1045 tapaavat epämuodollisesti.

1046

1047 *Oulu*

1048 Oulussa järjestettiin vuoden 2020 aikana yhteensä viisi sateenkaariperhetapaamista, joista 4
1049 tapaamista oli niin sanottuja kuukausitapaamisia Avoimen päiväkodin tiloissa. Tapaamisissa
1050 perheillä oli mahdollisuus keskustella, leikkiä sekä osallistua joinakin kertoina leivontaan tai
1051 askarteluun. Helmikuussa askarreltiin ystävänpäiväkortteja. Kesäkuussa pidettiin
1052 puistotapaaminen. Lokakuussa juhlittiin Halloweenia naamiaisten merkeissä. Tapaamisissa oli
1053 yhteensä 56 osallistumista. Oulun seudun sateenkaariperheet-facebook-sivustolla oli vuoden
1054 lopussa 67 seuraajaa.

1055

1056 *Pori*

1057 Porin paikallistiimin oli määrä järjestää vuoden aikana sateenkaariperhepäivän tapahtuma.
1058 Koronan vuoksi tapahtumia ei voinut järjestää. Poriin ei löytynyt vuoden aikana uusia
1059 vapaaehtoisia ja toimintaa järjestänyt pariskunta ei perhekiireiden vuoksi pysty jatkossa enää
1060 vastaamaan toiminnan organisoinnista. Porin Sateenkaariperheet-facebook-sivusto lakkautettiin,
1061 koska uusia ylläpitäjiä ei saatu.

1062

1063 *Rovaniemi*

1064 Rovaniemellä oli suunniteltu toukokuussa tapaaminen Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän
1065 merkeissä. Tämä, kuten niin moni muukin tapahtuma peruttiin koronatilanteen vuoksi. Syyskuussa
1066 järjestettiin perhetapaaminen Angry Birds -puistossa, josta jatkettiin läheiselle laavulle paistamaan
1067 nuotiolla vaahtokarkkeja. Tähän tapaamiseen otti osaa 1 aikuinen ja 1 lapsi. Paikallistiimissä oli 1
1068 aktiivi, joka koettaa herätellä alueen sateenkaariperheitä osallistumaan toimintaan paremmin
1069 vuonna 2021. Sateenkaariperheet Lapissa -facebook-ryhmässä oli vuoden lopussa 22 jäsentä.

1070

1071 *Tampere*

1072 Tampereen sateenkaariperhetoiminnassa osallistujia oli Koronavuoden 2020 aikana 223, joista
1073 162 oli aikuisia ja 94 lapsia. Yhteensä tapahtumia oli kevät-, kesä- ja syyskauden aikana 23 kpl,
1074 joista verkossa etätapaamisina toteutui yhteensä 2.

1075 Kaikkien perheiden yhteisiä perhetapaamisia järjestettiin poikkeusaikana yhteensä 5 kertaa.
1076 Suuren suosion saanut perinteinen valtakunnallinen sateenkaariperhepäivän perhetapaaminen
1077 jouduttiin kuitenkin peruuttamaan. Rennon yhdessäolon merkeissä kokoonnuttiin muiden muassa
1078 Pirkanmaan Setan toimistolla, Sorsapuistossa, Niihaman majalla, Lasten Kuplassa, Tullintorin
1079 luolaseikkailussa ja Pyynikillä lenkkeilypoluilla. Koululaiset tapasivat toisiaan muiden muassa
1080 Kauppi Sport Centerissä ja kesäleirillä. Vuoden lopuksi suunnitellut pikkujoulut kaikille perheille
1081 sekä aikuisille illanviettona jouduttiin peruuttamaan Koronatilanteen takia. Kaikille perheille avoin
1082 perhekahvila kokoontui joka toinen sunnuntai, yhteensä 5 kertaa, Huushollissa. Perhekahvila oli
1083 erityisesti pienten lasten perheille suosittu.

1084 Alkuvuoden perhekahvilat ja muut matalan kynnyksen tapaamiset palvelivat erinomaisesti
1085 perheiden vertaistuen ja verkostoitumisen tarvetta sekä toivat lapsille yhteisöllistä toimintaa.

1086 Tammikuussa järjestettiin aikuisille keskustelutilaisuus yhteistyössä
1087 perheasianneuvottelukeskuksen perheneuvojan kanssa aiheella ”älä anna arjen nujertaa
1088 intohimoa pitkässä parisuhteessa”. Tilaisuuden rinnalle järjestettiin lastenhoito, jossa lapsilla oli
1089 mahdollisuus tutustua toisiin sateenkaariperheiden lapsiin ilman aikuisia.

1090 Elokuussa järjestettiin jo perinteeksi muodostunut viikonlopun mittainen perheleiri Aito-keskuksen
1091 kurssikeskuksessa. Leirille osallistui 12 perhettä: 18 lasta ja 17 aikuista sekä 3 lastenhojaaja. Leiri
1092 sai erinomaista palautetta ja se on tärkeä vertaistuen paikka niin lapsille kuin aikuisillekin. Leirille
1093 osallistui monia uusia perheitä, jotka ovat liittyneet mukaan alueen toimintaan some kanavien
1094 kautta.

1095 Keskeisin yhteistyökumppani oli Pirkanmaan Seta sekä Huushollin leikkitoimintakeskus. Heidän
1096 tilojaan sai käyttää maksutta ja ohjelmaa suunniteltiin perinteiseen tapaan osana Pirkanmaan
1097 Priden ohjelmaa. Priden yhteyteen suunniteltiin järjestää kaikille avoin Kuinka lapsia tehdään -
1098 tilaisuus sekä kaikkien perheiden yhteinen puistopiknik puistojuhlan yhteydessä.

1099 Tampereen seudun sateenkaariperheiden avoimella Facebook-tiedotussivulla on 235 tykännyttä
1100 seuraajaa, joka oli 34 uutta seuraajaa edellisvuoteen verraten. Suljetussa Facebook-
1101 keskusteluryhmässä vuoden 2020 lopulla oli 150 jäsentä. Käytössä olevien facebook -sivujen
1102 seuraajaluvut ovat olleen kasvusuunnassa viimevuoden aikana. Perhekahvilan esitettä jaettiin
1103 Tampereella sähköisesti suoraan neuvoloihin ja kuljetettiin niitä mm. kaupungin kirjastoihin.

1104 Tampereen paikallistiimi kokoontui viimevuoden alkupuolella 2 kertaa suunnittelemaan toimintaa,
1105 ja lisäksi aktiivien suljetussa Facebook- ja Whatsapp-ryhmissä kommunikointiin. Tiimissä on nyt
1106 noin kolme vapaaehtoista jäsentä, jotka toteuttavat toimintaa omien mahdollisuuksiensa rajoissa.
1107 Uusia aktiiveja rekrytoidaan vuosittain mukaan, kun osa entisistä aktiiveista jäi pois muuttuneiden
1108 elämäntilanteidensa vuoksi.

1109

1110 *Turku*

1111 Koronapandemia vaikutti merkittävästi toiminnan järjestämiseen. Tapaamisia oli suunniteltu
1112 Tyttöjen talolle sekä Mannerheimin lastensuojeluliiton perhekahvila Marakatin tiloihin Heidekenin
1113 vanhassa synnytyssairaalassa, kunnes koronasulku keskeytti toiminnan. Kokoontumisrajoitusten
1114 lievennyttyä alkutaipale- ja perhetapaamisia järjestettiin puistossa. Koululaistapaamisia pystyttiin
1115 järjestämään kahdesti (joista toinen etänä). Yhden vanhemman perheille järjestettiin mindfulness-
1116 työpaja. Paikallistiimi virkistäytyi Turun kaupunginteatterin Cabaret- musikaalin parissa.
1117 Erityisohjelmaa, kuten Pride-piknikkiä tai tonttujuhlaa, ei pystytty järjestämään koronatilanteen
1118 pahennuttua. Seiliin suunniteltu hyvinvointiviikonloppu siirtyi vuodelle 2021.

1119 Turun sateenkaariperheiden sähköpostilistalla oli vuoden lopussa 102 osoitetta, Facebook-
1120 tiedotussivulla oli 124 tykkääjää ja suljetussa Facebook-keskusteluryhmässä 62 jäsentä.

1121

1122 *Lappeenranta, Lahti ja Seinäjoki*

1123 Näissä kaupungeissa toiminnan jatkuminen olisi vaatinut uusien paikallisvastaavien löytymistä.
1124 Vuoden aikana tähän ei ehditty juurikaan panostaa. Perheet tapaavat toisiaan
1125 epämuodollisemmin. Lahden alueen sateenkaariperheet -facebook-ryhmässä 8 jäsentä. Seinäjoen
1126 sateenkaariperheet -ryhmässä 19 jäsentä ja Seinäjoen sateenkaariperheet -facebook-sivustolla 57
1127 seuraajaa.

1128

1129

1130

1131 5.8. Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta

1132

1133 Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä

1134 Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä perheet ympäri maailman kokoontuvat yhteen erilaisiin
1135 tapahtumiin, jotka ovat iloisia ja näkyviä koko perheen tapahtumia. Päivä toimii tutustumisen
1136 väylänä ihmisille sekä näkyvänä tapahtumana se lisää ihmisten tietoisuutta sateenkaariperheistä.
1137 Tietoisuus vähentää taas vähentää ennakkoluuloja ja lisää sateenkaariperheiden hyvinvointia.
1138 Tänä vuonna tapahtumaa vietettiin yhdeksättä kertaa, mutta hiukan toisin - se vietiin kokonaan
1139 verkkoon vallitsevan koronatilanteen vuoksi.

- 1140 • Sateenkaariperheissä kasvaneiden nuorten tarinat julkaistiin Hyvä kysymys -sivustolla
- 1141 • Julkaistiin Imetyksen tuki ry:n kanssa yhteistyössä tehty Imetys sateenkaariperheessä -
1142 verkkosivusto
- 1143 • Kannustettiin perheitä juhlimaan päivää iloisesti ja värikkäästi kotioloissa
- 1144 • Kehoitettiin perheitä taiteilemaan valitsemallaan tekniikalla teos omasta perheestä
1145 sateenkaariperhepäivän vietossa ja jakamaan se muille perheille. Teos omasta perheestä
1146 voi olla esimerkiksi piirros, maalaus, valokuva, muovailuvahaveistos, video, tanssiesitys,
1147 runo, nukketatteri, sirkus.
- 1148 • Perheet lähettivät teokset yhdistykselle, ja ne jaettiin sosiaalisessa mediassa. Vuoden
1149 suosituimmat some-postaukset olivat sateenkaariperhepäivän taideteoksia. Päivän
1150 postaukset saivat yhteensä huimat 33 891 näkyvyyttä.
- 1151 • Teoksensa lähettäneiden kesken arvottiin tuotepalkinto.

1152

1153 Pride-tapahtumiin perheisältöjä

1154 Sateenkaariperheille järjestettiin ohjelmaa kahdessa eri Pridessa, kaikki muut Pridet peruuntuivat
1155 koronan takia.

1156 Syyskuuhun siirretyllä, supistetulla Helsinki Pride-viikolla vapaaehtoiset järjestivät
1157 alkutaipaletapaamisen, sosiaalisten vanhempien tapaamisen, perhekahvilan, sukupuoleltaan
1158 moninaisten perhekahvilan, myöhäisheränneiden tapaamisen, isien illan, tanssiva satuhetken,
1159 koululaisten luontoseikkailun sekä retken Fazerille.

1160 Työntekijät organisoivat Helsinki Prideille Miten lapsia tehdään -tilaisuuden,
1161 vanhemmuuskumppanuus-illan, Mikä ihmeen sateenkaari -infotilaisuuden, S**kelin suhteet -
1162 luennon ja Haasteita sun kanssa tilaisuuden. Lisäksi tarjolla oli ennakkoon varattavia
1163 henkilökohtaisia neuvonta-aikoja ja tukitapaamisia.

1164 Kuopio Prideilla perhetapaaminen ja satutunti yhteistyössä Pelastakaa Lapset ry:n ja Kuopion
1165 Perheentalon kanssa

6. Vertaistoiminnan kehittäminen

1167 Yhdistyksen vertaistoiminta nojaa vahvasti vertaisohjaajien panokseen. Vertaisohjatun
1168 vertaistoiminnan lisäksi järjestettiin myös ammatillisesti ohjattua vertaistoimintaa erityisen
1169 haastavissa perhetilanteissa oleville, kuten erotilanteet.

- 1170 • Vapaaehtoisille järjestettiin vertais- ja kehittämisilta verkossa keväällä (14 osallistujaa) ja
1171 syksyllä (15 osallistujaa)
- 1172 • Pidettiin yksi vapaaehtoistyön rekry- ja infotilaisuus verkossa. Osallistujia oli seitsemän
- 1173 • Virkistykseen ja kouluttamiseen keskittyvät Paikallistoiminnan kehittämispäivät siirtyivät
1174 koronatilanteen vuoksi syksyyn. Turussa pidettyyn kahden vuorokauden pituiseen vertais-
1175 ja koulutusviikonloppuun osallistui 17 vapaaehtoista Hämeestä, Jyväskylästä, Oulusta,
1176 Rovaniemeltä, Tampereelta, Turusta ja Uudeltamaalta.
- 1177 • Marraskuun toimintapäivä päädyttiin perumaan koronatilanteen vuoksi
- 1178 • Vertaistoiminnan koordinaattori ei matkustanut minnekään tapaamaan vapaaehtoisia,
1179 mutta kokousti Tampereen paikallistiimin kanssa videoyhteyden avulla.
- 1180 • Vertaistoiminnan koordinaattori piti vapaaehtoisiiin aktiivisesti yhteyttä sähköpostin, viestein,
1181 puheluiin ja vapaaehtoisten Facebook-ryhmässä
- 1182 • Perhesuhdekeskus järjesti vapaaehtoisilleen koulutuksia ja oli heihin aktiivisesti yhteydessä
1183 läpi koronavuoden tiedottaen sen mukanaan tuomista muutoksista ja suunnitelmista.
1184 Toimintaa ohjanneille annettiin ohjausta ja tukea yksilöllisesti.
- 1185 • Perhesuhdekeskuksen suunnitelmana oli järjestää vuonna 2020 kiitosjuhla kaikille
1186 Perhesuhdekeskus-toiminnan aikana mukana olleille vapaaehtoisille hankkeen päättymisen
1187 ja ak-toiminnan alkamisen kunniaksi. Koronatilanteen vuoksi tilaisuus järjestetään
1188 myöhemmin.

1189

1190 Vertaisohjaajien ja vapaaehtoisten koulutukset

1191

- 1192 • Kaikille avoin verkkovertaisohjaajakoulutus järjestettiin syksyllä, vaikka ilmoittautujia oli vain
1193 kaksi
- 1194 • Setan ryhmänohjaajakoulutuksen perusosia ei järjestetty lainkaan koronatilanteen vuoksi.
- 1195 • Paikallistiimiläiset koulutettiin järjestämään lasten tuokioita
- 1196 • Perhesuhdekeskus järjesti vapaaehtoisilleen uuden Läheisyys ja seksuaalisuus
1197 rakkaussuhteessa -viikonloppukurssin ohjaajakoulutuksen tammikuussa.
- 1198 • Perhesuhdekeskus järjesti vapaaehtoisilleen verkkotäydennyskoulutuksen marraskuussa
1199 (aiheena normit, syrjintä ja vähemmistöstressi sekä sateenkaarevien perhe- ja
1200 läheissuhteiden erityiskysymykset).
- 1201 • Perhesuhdekeskus perehdytti yhden uuden vertaisparin Rikasta minua -viikonloppun
1202 ohjaajiksi.
- 1203 • Perhesuhdekeskus perui uusien vapaaehtoisten Rakkaussuhdetuokioiden
1204 ohjaajakoulutuksen koronatilanteen vuoksi, sillä tärkeä osa koulutusta on kasvokkainen
1205 kohtaaminen.

1206

1207

1208 7. Tukipalvelut

1209

1210 7.1. Jäsenpalvelujen kehittäminen

1211 Sateenkaariperheet ry:llä oli vuonna 2020 jäsenmaksun maksaneita henkilöjäseniä tasan 1000.
1212 (Edellisten vuosien jäsenmäärät: 1003, 891, 963, 895 ja 843.) Lisäksi yhdistyksellä oli
1213 kannatusjäsenenä yksi yhteisö. Toimintansa kautta yhdistys tavoitti lisäksi satoja henkilöitä, jotka
1214 eivät ole jäseniä.

1215 Jäsenmäärä pysyi lähes samana kuin vuonna 2019, mutta koronaepidemian vaikutukset näkyivät
1216 pienempänä liittyneiden jäsenten määränä. Vuoden aikana potentiaalisia jäseniä houkuteltiin
1217 liittymään yhdistykseen aiempien vuosien tapaan kampanjoilla, mutta jäsenhankintatoimet toivat
1218 vain murto-osan uusia jäseniä aiempaan verrattuna. Uusille jäsenille lähetettiin tietopaketti
1219 yhdistyksestä. Paikallistoiminnan kehittämispäivillä aktivoitiin paikallistiimejä jäsenhankintaan.

1220 Tammikuussa toteutettiin kolmatta kertaa jäsenkysely. Kyselyn mukaan tärkeimmät syyt
1221 jäsenyyteen olivat yhdistyksen ja yhdistyksen edunvalvontatyön tukeminen. Jäsenkyselyn
1222 perusteella yhdistyksen viestintä tavoitti hyvin toimintaan osallistuvat jäsenet. Seuratuimmat
1223 kanavat olivat uutiskirje ja Facebook-sivu. Muutama vastaaja toivoi, että tapahtumista
1224 tiedotettaisiin ja verkkosivujen tapahtumakalenteria päivitetäisiin aiemmin ennen tapahtumaa.
1225 Lähes 80 prosenttia jäsenistä koki, että jäseneksi liittyminen ja jäsenyyteen liittyvien asioiden
1226 hoitaminen sujui erinomaisesti tai hyvin.

1227

1228 7.2. Viestintä

1229 Yhdistyksen viestintä oli sekä laajaa vaikuttamisviestintää että viestintää yhdistyksen palveluista ja
1230 sadoista yksittäisistä tapahtumista.

1231 Koska rahoitusta ei saatu vaikuttamisviestinnän asiantuntijalle, seuraavat suunnitelmat jäivät
1232 toteutumatta: viestintästrategia, viestintäsuunnitelmat vaikuttamistyön kampanjoille, perhettä
1233 suunnitteleville suunnattujen palveluiden kokonaisuuden tuotteistaminen, palvelumuotoilu ja
1234 viestintä, verkkosivujen osio sukupuolen moninaisuudesta, Hyvä Kysymys -palvelun,
1235 tapahtumakalenterin ja -viestinnän, Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän yhteiskunnallisen
1236 teeman viestinnän kehittäminen, Instagram-tilin käyttöön ottaminen ja palvelukuvaukset
1237 yhdistyksen palveluista suomi.fi-palveluun.

1238

1239 Yhdistyksen tärkein viestintäkanava on uutiskirje:

- 1240 • Tavoittaa hyvin kohderyhmän, mutta myös yhteistyökumppanit ja osittain myös päättäjät.
- 1241 • Uutiskirje julkaistiin vuoden aikana kahdeksan kertaa.
- 1242 • Uutiskirje lähetettiin sähköpostitse jäsenille ja noin 950 yhteistyökumppanille.
- 1243 • Aloitettiin julkaista uudella pohjalla (Mailchimp), joka toimii yhteen edellisenä vuonna
1244 käytteenotetun Setan jäsenjärjestöjen keskitetyn jäsenrekisterin kanssa

1245 Tiedotteet lähetetään STT info -palvelun kautta:

- 1246 • Vuoden 2020 aikana lähetettiin viisi tiedotetta (ks tiedotteiden otsikot luvusta 2.6.).
- 1247 • STT:n tilastojen mukaan tiedotteiden yhteenlaskettu katseluiden määrä oli 4080 kertaa
1248 verkossa (edellisenä vuonna 1891) ja 8267 kertaa tiedotteiden vastaanottajien
1249 sähköpostissa (edellisenä vuonna 6304).
- 1250 • Erityisen paljon mediaosumia (43) sai tiedote ” Ensimmäiset adoptiot vahvistettu samaa
1251 sukupuolta olevien perheisiin – merkittävä askel erityisesti miesparien mahdollisuuksissa
1252 perustaa lapsiperhe”

1253 Median kanssa työskentely:

1254

1255

1256

1257

1258

1259

1260

1261

1262

1263

1264

1265

1266

- Yksi merkittävä vaikuttamisviestinnän muoto on toimittajien kanssa tehtävä yhteistyö.
- Osa toimittajista halusi tehdä haastattelun yhdistyksen edustajan kanssa, mutta suurin osa halusi ehdotuksia näkökulmasta, tietoja kirjoittamansa artikkelin pohjaksi tai haastateltavia perheitä.
- Nimenomaan vanhemmuuslakiin, sijaissynnytykseen, adoptioon ja hedelmöityshoitojen syrjimättömyyteen liittyvissä kysymyksissä tehtiin myös hyvin aktiivista mediatyötä tarjoamalla uutisia, tarinoita ja haastateltavia medialle.
- Mediaseurantaa tehtiin käyttämällä Retrieverin palvelua. Mediaseuranta auttaa huomaamaan keskustelu, jotka ovat yhdistyksen tavoitteiden näkökulmasta olennaisia, ja osallistumaan niihin.
- Mediaosumia, joissa näkyy joko yhdistys tai joku toimihenkilöistä oli toimintavuoden aikana 81 kappaletta.
- Vaikuttamisviestinnän toimenpiteitä on kuvattu myös luvussa 2.

1267

Kotisivujen kehittäminen:

1268

1269

1270

1271

1272

1273

1274

1275

1276

1277

1278

1279

1280

1281

1282

1283

1284

1285

- Julkaistiin kotisivujen keskeinen sisältö (tiivistelmä) neljällä kielellä: ruotsi, pohjoissaame, venäjä ja englanti. Toistaiseksi tietoa on tarjottu vain suomenkielellä.
- Yhdistyksen nettisivuille koostettiin vuoden aikana kattavat infomateriaalit sijaissynnytystä harkitseville (yhteistyössä Simpukka ry), imetyksestä sateenkaariperheissä (yhteistyössä ITU ry) ja koronavaikutuksista sateenkaariperheissä. Päivitettiin olennaisella tavalla tietosisältöjä lahjasoluhoidoista, kumppanuusvanhemmuudesta, perheellistymismahdollisuuksista ja sateenkaariperheen byrokratiasta.
- Uutisia tuotettiin sivuille yhteensä 9 kappaletta.
- Nettisivuilla oli vuoden 2020 aikana 26 960 istuntoa (vuonna 2019: 32 624) ja yksittäisiä kävijöitä oli 18 499 kappaletta (vuonna 2019: 23 072) kappaletta. Sivun katseluita oli yhteensä 53 057.
- Luetuimmat sivut etusivun lisäksi olivat Miten lapsia tehdään (12 % kaikista sivun katseluista), Kumppanuusvanhemmuus (9%), Mikä on sateenkaariperhe (6%), Perheen byrokratia (6%) ja Tilannekatsaus lahjasoluhoidoiten käynnistymiseen julkisilla klinikoilla (uutinen, 5%)
- Työstettiin direktiivin mukaiset saavutettavuusselosteet ja tehtiin tarvittavat saavutettavuusparannukset.
- Perhesuhdekeskuksen nettisivuilla oli 6617 istuntoa ja 4022 kävijää.

1286

Sosiaalisen median kanavat:

1287

1288

1289

1290

1291

1292

1293

1294

1295

1296

- Yhdistyksen Facebook-sivujen seuraajien määrä nousi toimintavuoden aikana 4600:sta 5100:aan. Muut Facebook-sivustot: Sateenkaariparit 1400, Perhesuhdekeskus 700, Väriä perhehoitoon 500 seuraajaa. Yhdistyksen pääsivulla julkaistiin vuoden aikana 291 postausta, jotka saivat yhteensä 291 596 näkyvyyttä. Suurimman näkyvyyden (noin 10 000) sain kansainvälisen sateenkaariperhepäivän päivitys.
- Paikallistiimeillä on myös omia Facebook-sivustojaan ja -ryhmiään.
- Henkilöstö moderoi seuraavia ryhmiä sosiaalisessa mediassa: Sateenkaariperheet, Sateenkaari-isä(ksi), Perhehoitoa sateenkaaren väreissä, Adoptio sateenkaaren väreissä, Kumppanuusvanhemmat
- Lisäksi toiminnanjohtaja aloitteli päivitysten tekemistä Twitteriin.

1297

Muut viestintätoimenpiteet:

1298

1299

1300

1301

1302

1303

- Hallituksen päätösluettelut julkaistiin verkkosivuilla
- Perhehoitohankkeella maksullisia ilmoituksia ammatillisissa julkaisuissa
- Työntekijät osallistuneet viestintäkoulutukseen
- Yhdistys välittää tietoa lapsiperheiden moninaisuudesta sekä omasta toiminnastaan myös jakamalla esitteitään, tekemällä koulutuskäyntejä sekä osallistumalla erilaisiin seminaareihin ja tapahtumiin (ks luku 3).

1304 **7.3. Hallinto**

1305 Yhdistyksen kevätkokous verkossa ja yhdistyksen toimistolla 30.3. vahvisti edellisen vuoden
1306 tilinpäätöksen. Kevätkokous myönsi eron yhdelle hallituksen jäsenelle ja valitsi yhden hänen
1307 sijalleen. Syyskokous järjestettiin verkossa ja yhdistyksen toimistolla 7.11. syksyn ja se vahvisti
1308 seuraavan vuoden toimintasuunnitelman ja talousarvion sekä valitsi hallituksen vuodelle 2021.

1309 Vuoden 2020 hallitus valittiin syyskokouksessa 2019. Hallitukseen valittiin puheenjohtaja, kuusi
1310 varsinaista jäsentä ja kaksi varajäsentä. Hallitus järjestäytyi ensimmäisessä kokouksessaan 1.2.
1311 seuraavasti:

1312	Krister Karttunen	puheenjohtaja
1313	Tiia Sudenkaarne	varapuheenjohtaja
1314	Marjukka Irni	
1315	Anu Kantola	
1316	Markus Oja	
1317	Annika Lundström (30.3. saakka) / Petri Segerholm (30.3. alkaen)	
1318	Kris Clarke	
1319	Hertta Ollikainen	varajäsen
1320	Julian Honkasalo	varajäsen

1321

1322 Hallituksen sihteerinä toimi toiminnanjohtaja Juha Jämsä. Hallitus nimesi työryhmän
1323 valmistelemaan materiaaleja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien vanhempien lapsille, kv-
1324 työryhmän ja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmatyöryhmän. Hallitus kokoontui kautensa
1325 (1.1.–31.12.) aikana seitsemän kertaa.

1326 Toimintaa ohjaavista asiakirjoista toimintavuoden aikana luotiin yhdistyksen palkkapolitiikka.
1327 Hallituksen työskentelyssä painottuivat korona-ajan sopeutukset, strategiaprosessin
1328 suunnitteleminen, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman työstäminen aloittaminen, kv-
1329 toiminnan tavoitteiden edelleen määrittely, kuntavaalitavoitteet ja johtosäännön päivitys
1330 palkkapolitiikan osalta.

1331

1332 **Henkilöstö**

1333 Yhdistyksen palveluksessa jatkoivat yleisavusteisen perustoiminnan tehtävissä toiminnanjohtaja,
1334 vertaistoiminnan koordinaattori ja järjestösihteerit. Perhesuhdekeskus-toiminnassa työskentelivät
1335 projektipäällikkö ja perhetyöntekijä. Perhehoitohankkeessa jatkoi projektipäällikkö. Monimuotoiset
1336 perheet -verkoston työntekijöinä toimi johtava asiantuntija ja kaksi erityisasiantuntijaa, joista toinen
1337 palkattiin toimintavuoden aikana. Lisäksi toimintavuoden aikana yhdistyksessä toimi
1338 ammattikorkeakouluharjoittelija.

1339 Työntekijöiden hyvinvoinnin varmistamiseksi tarjottiin henkilökunnalle yleislääkäritasoinen
1340 sairaanhoito työterveyshuollon osana sekä kulttuuri- ja liikuntasetelit. Henkilöstölle myönnettiin
1341 myös työmatkaetu paikallisliikenteen matkalippuseteleinä. Työhyvinvointipäivä järjestettiin kaksi
1342 kertaa toimintavuoden aikana. Osalle henkilöstöä järjestettiin työnohjausta, muut eivät kokeneet
1343 tarvitsevansa. Kehityskeskustelu järjestettiin vuoden aikana kaksi kertaa kullekin työntekijälle.
1344 Työntekijät saivat osallistua työajalla työtehtäviä tukeviin koulutuksiin.

1345 Toimintavuoden aikana työpaikalle valittiin ensimmäistä kertaa työsuojeluvaltuutettu.
1346 Esihenkilötehtävissä toimivat alkoivat pitää säännöllistä palaveria. Vuoden aikana luotiin
1347 yhdistyksen ensimmäinen palkkapolitiikka ja siihen liittyvät ohjeistukset esihenkilöille. Samalla
1348 kehityskeskusteluiden tavoitteita ja toimintatapoja tarkennettiin.

1349

1350

1351

1352

Toimitilat

1353

1354

1355

1356

1357

1358

1359

1360

Talous

1361

1362

1363

1364

1365

1366

1367

1368

1369

Varsinaisen toiminnan kaikki kulut pysyivät samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Yleisavustukseen ei saatu lainkaan korotusta, eikä voitu palkata neljättä työntekijää yleisavusteiseen perustoimintaan. Helsingin kaupungin ja KSL:n avustukset kasvoivat hiukan ja Tampereen kaupungin ja ulkoministeriön laskivat. Perhesuhdekeskus ja Monimuotoiset perheet -verkosto siirtyivät hankerahoitukselta kohdennetulle toiminta-avustukselle. Vuoden 2020 toimintaa rahoittivat Stea, Ulkoministeriö, Helsingin kaupunki, Tampereen kaupunki, Turun kaupunki ja Kansan sivistystyön liitto. Toiminnan tuotot laskivat reippaasti koronan takia ja koostuvat pääosin leirimaksuista, mutta myös koulutustuotoista.

Taulukko: Varsinaisen toiminnan kulujen kasvu

1370

1371

1372

1373

1374

1375

1376

1377

1378

1379

2020 693 791,37€

2019 687 713,37€

2018 634 341,74€

2017 617 306,75€

2016 506 669,86€

2015 529 184,86€

2014 411 217,86€

2013 357 028,55€

2012 145 899,37€

2011 35 800,63€

1380

1381

Jäsenmaksukertymä pysyi lähes täsmälleen samana, 11 690 euroa. Tarvikemyynnin tuotot kutistuivat olemattomiin. Lahjoitukset ja keräystuotot nousivat jonkin verran 518,28 euroon.

1382

1383

Tilikauden ylijäämä oli 12 665,61 euroa ja yhdistyksen oma pääoma kasvoi 82 045,82 euroon. Se vastaa noin 2,0 kuukauden henkilöstö- ja toimitilakuluja (vuoden 2020 kulut).

1384

Vuonna 2020 taloussääntöä tarkennettiin ja toimitettiin tositetarkastus.

8. LIITE 1: Koulutukset 2020

Ammattilaisille 2020	Paikka	Pvm	Osall.	Kesto (min)	Kouluttajat
Kirkon työntekijöitä	Tampere	14.1.	50	20	Väisänen
Kättilöopiskelijat	Helsinki	20.1.	24	120	Niittynen, vapaaehtoinen
Lastenohjaajaopiskelijat	Kerava	4.2.	25	150	Puustinen
Kirkollisen alan tutkinnon opiskelijat	Helsinki	9.3.	6	100	Jämsä
Sosionomit	Verkko	27.3.	50	150	Puustinen
Sosionomit	Verkko	4.5.	15	60	Puustinen
Lastensuojelulaitoksen ohjaajat	Verkko	11.5.	16	180	Puustinen
Lastensuojelun ammattilaiset	Verkko	13.5.	62	90	Puustinen, Väisänen
Erasmus-vaihto-oppilaat	Verkko	15.5.	15	30	Jämsä
Työvalmentajat	Verkko	15.5.	10	150	Puustinen
Sosionomi-opiskelijat	Verkko	2.6.	50	75	Niittynen
Perhehoidon ammattilaiset ja perhehoi	Verkko	26.8.	30	120	Puustinen
Erotyöntekijät	Verkko	31.8.	17	90	
Kättilöt, lääkärit	Espoo	7.9.	20	45	Vapaaehtoiset
Pohjoismaisen ministerineuvoston tilais	Hki/verkko	8.9.	20	90	Jämsä
Lastensuojelualan ammattilaiset	Verkko	22.9.	130	60	Puustinen
Kättilöt	Hki/verkko	29.9.	360	35	Niittynen
Lastensuojelun ammattilaiset	Verkko	30.10.	6	210	Puustinen
Parisuhdealan ammattilaiset	Verkko	30.10.	40	90	Väisänen
Lastensuojelun ammattilaiset	Verkko	5.11.	15	30	Puustinen
Parisuhdealan ammattilaiset	Verkko	24.11.	6	120	Metsäpuu, Väisänen
Sosiaaliala	Verkko	25.11.	40	180	Puustinen
Sote- ja kasvatustieteiden ammattilaiset	Verkko	25.11.	14	180	Väisänen
Perhekeskusten (tulevia) työntekijöitä	Verkko	26.11.	70	60	Väisänen
Lääketieteen opiskelijat	Verkko	30.11.	60	90	Niittynen
	Osallistujia yhteensä:	1151			(vuonna 2019: 718)
	Oppitunteja yhteensä:	56			(vuonna 2019: 43)

1387

Kohderyhmäkoulutukset 2020	Paikka	Pvm	Osall.	Kouluttajat
Läheisyys-rakkaussuhdekurssin ohjaajakoulutus	Tampere	10.1.	12	Metsäpuu, Väisänen
Vanhemmuskumppanuusilta	Helsinki	25.1.	28	Niittynen ja Väisänen
Miten lapsia tehdään	Espoo	29.2.	7	Anna Moring
Perhevalmennus	Verkko	3.4.	30	Niittynen ja Metsäpuu
Paikallistiimiläisten koulutusilta	Verkko	13.5.	14	Niittynen
Kumppanuusvanhemmuus-info	Verkko	22.6.	34	Niittynen
Lakikoulutus sateenkaariperheille	Verkko	24.6.	8	Marja Väilä (Niittynen)
Vanhemmuskumppanuusilta	Verkko	25.6.	47	Niittynen ja Väisänen
Paikallistiimien syystapaaminen verkossa	Verkko	25.8.	15	Niittynen
Koulutus perhehoido	Verkko	26.8.	30	Heidi Puustinen
Verkkovertaisohtajakoulutus	Helsinki	30.8.	1	Niittynen
Chat-vertaisohtajakoulutus	Helsinki	30.8.	2	Metsäpuu, Väisänen
Vapaaehtoistyö Skp:ssä verkkotilaisuus	Verkko	31.8.	7	Niittynen
Vanhemmuskumppanuusilta	Hki/verkko	10.9.	42	Niittynen ja Väisänen
Miten lapsia tehdään	Hki/verkko	11.9.	23	Niittynen
Paikallistoiminnan kehittämispäivät	Turku	18.9.	17	Niittynen, Metsäpuu, Jämsä
Miten transihmiset tekee lapsia	Verkko	18.11.	9	Kaisa Niittynen
Täydennyskoulutus vapaaehtoisille	Verkko	28.11.	12	Metsäpuu ja Väisänen
	Osallistujia yhteensä:	338		(vuonna 2019: 193)

1388

9. LIITE 2: Monimuotoiset perheet -verkoston toimintakertomus

1391

1392

1393

Hankeesta verkostoksi

1394

1395

Monimuotoiset perheet -verkoston toimintakertomus 2020

1396

1397

1398

1399

1400

1401

Vuosi 2020 on ensimmäinen vuosi, jolloin Monimuotoiset perheet -verkosto² toimi pysyvän kohdennetun toiminta-avustuksen turvin. Kaikkien perheiden Suomi I -hanke toimi RAY:n rahoittamana vuosina 2013–2017 ja KPS II -hanke jatkoi edeltäjänsä työtä Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen STEA:n rahoittamana vuosina 2017–2019.

1402

1403

1404

Joulukuussa 2019 STEA myönsi verkostolle kohdennetun toiminta-avustuksen (Ak) ja rahoituksen kolmannen työntekijän palkkaamiseen.

1405

1406

1407

1408

1409

Vuoden 2020 toiminnan keskeisiä osia olivat pysyvien puitteiden luominen verkostoin toiminnalle, uuden työntekijän rekrytointi ja perehdyttäminen sekä sen myötä verkoston toiminnan vahvistuminen työelämävaikuttamisen suuntaan.

1410

Toiminta 2020

1411

1412

Vuoden 2020 toimintaa varjosti globaali covid-19 -pandemia, joka laittoi myös verkoston suunnitelmia raskaalla kädellä uusiksi etenkin kevätkaudella.

1413

1414

1415

1416

Verkosto osoittautui kuitenkin ketteräksi toimijaksi myös pandemian keskellä, ja sekä järjestöt että verkosto siirsivät nopeasti esimerkiksi koulutustoiminnan sekä vaikuttamistyön ja olennaisen määrän tapahtumia sähköisiin toimintaympäristöihin.

1417

1418

1419

1420

1421

Verkoston työntekijät tekivät pääosin etätöitä maaliskuusta kesälomiin asti ja taas lokakuusta vuoden loppuun. Osa tapahtumista, kuten messuista ja puoluekokouksista, siirtyi verkkoon ja osa peruttiin kokonaan. Puoluekokouksista paikan päällä voitiin olla SDP:n sekä Kokoomuksen puoluekokouksissa elokuussa 2020.

1422

1423

1424

1425

1426

Vuoden 2020 poliittisen vaikuttamistyön keskeisiä teemoja olivat sosiaaliturvauudistus, perhevapaat sekä vanhemmuuslaki. Verkostolla on pysyvä edustus sosiaaliturvauudistuksen osalta SOSTEn asumisen jaoston taustatyöryhmässä sekä Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan sosiaaliturvauudistuksen seurantatyöryhmässä.

1427

1428

1429

1430

Perheellistymisen esteiden purkamista edistettiin valmistelemalla sijaissynnytykseen liittyviä tavoitteita, osallistumalla Lisääntymisen tulevaisuus -hankkeen toimintaan sekä vaikuttamalla hedelmöityshoitolaisten muutoksen valmisteluun.

1431

1432

Verkosto osallistui lapsistrategian valmisteluun lausumalla sekä osallistumalla kuulemisiin ja tapaamalla valmistelijoita. Verkosto toi monimuotoisten

² Verkoston järjestöt ovat Adoptioperheet ry, KÄPY – Lapsikuolemaperheet ry, Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Familia ry, Perhehoitoliitto ry, Sateenkaariperheet ry, Suomen Monikkoperheet ry, Nuoret Lesket ry, Suomen Uusperheiden Liitto ry ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry.

- 1433 perheiden ääntä esiin myös koronakriisin hoidossa sekä sen seurausten
1434 huomioimisessa. Verkosto koosti tietoa lapsistrategian koronatyöryhmän
1435 kahteen raporttiin.
- 1436 Ajankohtaisia aiheita nostettiin myös eduskunnan Monimuotoiset perheet -
1437 tukiryhmässä, jonka sihteerinä verkosto toimii. Ryhmä teki kaksi kirjallista
1438 kysymystä verkoston teemoista sekä järjesti sosiaaliturva-aiheisen webinaarin,
1439 johon osallistui 6 kansanedustajapanelistia.
- 1440 Verkosto edisti tapojensa mukaisesti puoluekokousaloitteiden luomista
1441 verkostolle tärkeistä teemoista eri puolueiden puoluekokouksiin. Tänä vuonna
1442 aloitteita tehtiin verkoston vaikutuksesta 12 kpl kolmen eri puolueen
1443 puoluekokouksiin.
- 1444 Verkosto vahvisti kuntavaalitavoitteensa ja ne lähetettiin kaikkien puolueiden
1445 kuntavaaliohjelmien valmistelijoille sekä Tasa-arvoasiain neuvottelukuntaan.
1446 Kuntavaalitavoitteita vietiin niihin puoluekokouksiin, missä päästiin olemaan
1447 läsnä, ja ne jaettiin kaikille Kokoomuksen puoluekokousedustajille puolueen
1448 toimesta kokousmateriaalin mukana. Keskustan ja SDP:n
1449 puoluekokousosallistujille tavoitteista tiedotettiin myös erillisellä mainoksella,
1450 jota näytettiin puoluekokouksen aikana.
- 1451 Palvelujärjestelmään kohdistuva vaikuttamistyö keskittyi vuonna 2020
1452 kouluttamiseen sekä perhekeskusten valtakunnalliseen kehittämistyöhön.
1453 Messutoimintaa ei koronan vuoksi juurikaan ollut, joten messuille osallistuttiin
1454 huomattavasti suunniteltua vähemmän. Verkosto onnistui kuitenkin koronasta
1455 huolimatta kouluttamaan vuoden aikana yhteensä 1500 ammattilaista ja
1456 opiskelijaa.
- 1457 Koronan vuoksi säästyneillä osallistumismaksurahoilla verkosto tuotti kaksi
1458 koulutusvideota, joiden tausta-ajatuksena on helpottaa monimuotoisten
1459 perheiden käsittelyä osana toisen asteen opintoja sekä korkeakouluopintoja.
1460 Videot ja tehtävät soveltuvat sekä opetusmateriaaliksi että materiaaliksi
1461 esimerkiksi työpaikkojen kehittämispäiviin. Videot julkaistiin tammikuussa 2021.
- 1462 Verkosto julkaisi myös varhaiskasvatuksen ammattilaisille suunnatun
1463 Monimuotoiset perheet varhaiskasvatuksessa -oppaan syksyllä 2020. Oppaan
1464 painettua versiota tilattiin syksyn aikana yli 1500 kappaletta.
- 1465 Työelämään kohdistuvan vaikuttamistyön tavoitteena oli tuottaa
1466 työelämätaavoitteet, vahvistaa verkoston asemaa työelämätoimijoiden
1467 yhteistyökumppanina sekä käynnistää pilottihanke ammattiliitto Pron kanssa.
1468 Pilottihankkeita päätettiin kuitenkin käynnistää kaksi lisää, jotta katetaan
1469 ammattiliittoja eri keskusjärjestöjen alta, ja hankkeet käynnistyivät myös
1470 Insinööriliiton sekä PAM:n kanssa.
- 1471 Työelämätaavoitteet vahvistettiin suunnitellun mukaisesti vuoden viimeisessä
1472 johtoryhmän kokouksessa. Lainsäädäntöhankkeista vaikutettiin etenkin
1473 perhevapaaudistuksen valmisteluun.
- 1474 **Vuonna 2020 hankkeessa toteutettiin seuraavia toimia:**
- 1475 • Edistettiin aloitteellisesti verkoston poliittisia viestejä vuosille 2019-2023.
  - 1476 • Vietiin verkoston kuntapoliittiset tavoitteet 2021-2025 kaikkien puolueiden
1477 kuntavaalivalmistelijoille sekä valmisteltiin kuntavaalikampanjaa vuodelle
1478 2021.
  - 1479 • Osallistuttiin 2 puoluekokoukseen.
  - 1480 • Haastettiin puolueiden jäseniä tekemään puoluekokousaloitteita verkostolle
1481 tärkeistä teemoista, tuloksena 12 aloitetta.
  - 1482 • Osallistuttiin lakihankkeiden valmisteluun: (perhevapaaudistus,
1483 sosiaaliturvan uudistus, lasten vuoroasumiseen liittyvät uudistukset).

- Lausuttiin 9 lakihankkeesta sekä julkaistiin 13 tiedotetta.
- Osallistuttiin SOSTEn sosiaaliturvauudistuksen asumisen jaoston taustaryhmään sekä Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan sosiaaliturvauudistuksen seurantaryhmään.
- Toimittiin eduskunnan Monimuotoiset perheet -verkoston sihteerinä ja koolle kutsujana.
- Järjestettiin webinaari Kenen sosiaaliturva? – vastaako sosiaaliturva perheiden tarpeisiin. Kansanedustajapaneelissa oli 6 osallistujaa, tapahtumaa seurasi 64 henkilöä.
- Rekrytoitiin uusi työntekijä, joka aloitti työnsä huhtikuussa 2020.
- Koulutettiin yli 1500 perheitä kohtaavaa ammattilaista tai opiskelijaa.
- Toteutettiin Monimuotoiset perheet varhaiskasvatuksessa -materiaali, joka julkaistiin verkossa ja painettuna. Painettua materiaalia on tilattu ja postitettu eri oppilaitoksiin ja työpaikoille vuoden 2020 aikana yhteensä 1567 kappaletta.
- Koronan vuoksi messuille ja kehittämistapahtumiin osallistuttiin vain kerran paikan päällä. Kokeiltiin myös virtuaalista osallistumista Varhaiskasvatuspäiville, mutta todettiin, että konsepti ei ollut kovin toimiva.
- Toteutettiin kaksi koulutusvideota sekä kaksi kuntavaalianimaatiota.
- Kerättiin tietoa monimuotoisten perheiden asemasta koronapandemian keskellä ja vietii tätä tietoa eteenpäin sekä webinaareissa että suoraan olennaisille toimijoille (Lapsistrategian koronatyöryhmä, lapsiasiavaltuutettu, THL).
- Selvitettiin sosiaalityöntekijöiden tiedontarvetta kyselyllä.
- Tuotettiin ammattilehtiin ja muihin julkaisuihin 6 artikkelia monimuotoisia perheitä koskevista teemoista.
- Toimittiin asiantuntijajäsenenä Ev.lut. kirkon kasvatusta- ja perheasian neuvottelukunnassa, uusi neuvottelukunta ehti kokoontua vuoden 2020 puolella vain kerran, työ jatkuu 2021.
- Koostettiin järjestöjen olemassa olevaa tietoa työelämän haasteista ja muotoiltiin niiden perusteella verkoston työelämään suuntaavat tavoitteet.
- Käynnistettiin pilottikokeilut ammattiliitto PRO:n sekä PAM:n ja Insinööriliiton kanssa erilaisten perheiden työelämähaasteisiin liittyvän tiedon muotoilemiseksi työehtosopimuksiin sopivaan konkreettiseen muotoon.
- Ylläpidettiin monimuotoiset perheet -tutkijaverkoston. Verkosto tapasi webinaarin muodossa kesällä 2020.
- Tehtiin yhteistyötä eri tutkimushankkeiden kanssa monitieteisen tutkimustiedon lisäämiseksi perheiden monimuotoisuudesta.
- Toimittiin osana Perheet keskiöön -hankkeen (Lastensuojelun Keskusliitto 2018-2021) perhekeskustoiminnan kehittämisen foorumia.
- Päivitettiin verkoston viestintäsuunnitelma.
- Tilattiin 3000 kohtaamisviuhkaa ja 2000 esitettä.

- 1526 • Julkaistiin jäsenjärjestöille suunnattu uutiskirje 3 kertaa.
- 1527 • Tehtiin laaja verkkosivu-uudistus monimuotoisetperheet.fi-sivustolle.
- 1528 • Toteutettiin Kaikkien perheiden Suomi II -hankkeen loppuarviointi ja
1529 kirjoitettiin loppuraportti.
- 1530 • Toimittiin asiantuntijajäsenenä Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan
1531 miesjaostossa 2020-2023.
- 1532 • Annettiin 27 haastattelua eri medioihin ja toimittajille sekä vastattiin 69
1533 yksittäiseen tiedusteluun, kysymykseen, haastateltavan välittämispyyntöön tai
1534 muuhun yhteydenottoon.

1535

1536 **Verkoston yhteinen poliittinen vaikuttamistyö**

1537 Verkoston vaikuttamistyö keskittyi vuonna verkoston näkökulman viemiseen
1538 hallitusohjelman pohjalta käynnistettäviin lainsäädäntö- ja
1539 kehittämishankkeisiin. Korona kuitenkin keskeytti käytännössä kaiken
1540 lainvalmistelun keväällä ja sen myötä monet verkostolle tärkeät
1541 lainsäädäntöhankkeet viivästyivät. Esimerkiksi perhevapaa-uudistuksen
1542 toteutus siirtyi vuodella eteenpäin, eikä vanhemmuuslakia pystytty
1543 valmistelemaan aikataulussa.

1544 Verkosto seurasi tavoitteidensa etenemistä ministeriöiden
1545 valmisteluprosesseissa ja pyrki vaikuttamaan siihen, että monimuotoisten
1546 perheiden erityistarpeet huomioidaan. Verkosto koosti kohdennettua tietoa
1547 muun muassa sosiaaliturvan uudistukseen sekä sijaissynnytysten sääntelyyn
1548 liittyvän kohdennetun vaikuttamistyön tarpeisiin.

1549 Verkosto osallistui vuonna 2020 kahteen puoluekokoukseen (SDP,
1550 Kokoomus). Vuoden 2019 syksyllä eduskuntaan perustettu Monimuotoiset
1551 perheet -ryhmä kansanedustajille ja eduskuntaryhmien työntekijöille kokoontui
1552 vuonna 2020 neljä kertaa ja järjesti webinaarin sosiaaliturvan muutostarpeista.

1553 **Perheiden palveluihin suunnattu työ**

1554 Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämistyö on jatkunut Sanna Marinin hallituksen
1555 toimesta osin osana uutta sote-keskustyo-skentelyä ja osin lapsistrategiatyössä.
1556 Verkosto oli kuultavana sekä lasten ja perheiden palvelujen kehittämistä eli
1557 lape-työtä jatkavassa perhekeskustoiminnan kehittämissyöryhmässä että
1558 lapsistrategian valmistelun yhteydessä. Verkosto on myös tavannut
1559 lapsistrategian valmistelusta vastaavia virkahenkilöitä sekä
1560 perhekeskustoiminnasta ja lape-työstä vastaavia henkilöitä.

1561 Vuoden 2020 aikana verkosto on osallistunut vain kolmelle eri ammattilaisille
1562 suunnatuille messuille ja/tai kehittämispäiville, sillä koronan takia suurin osa
1563 näistä peruttiin tai siirrettiin verkkoon. Verkosto on kuitenkin kouluttanut reilut
1564 1500 palveluissa toimivaa ammattilaista tai opiskelijaa, pääosin etänä.

1565 Verkosto toteutti ja julkaisi Monimuotoiset perheet varhaiskasvatuksessa -
1566 materiaalin, jonka vastaanotto oli kiittävää ja kysyntä ilahduttavaa. Vaikka
1567 materiaalia ei voitu markkinoida messuilla tai muissa tapahtumissa, pelkän
1568 verkkomarkkinoinnin perusteella sitä tilattiin painettuna yli 1500 kappaletta.
1569 Tämän lisäksi sitä luettiin myös verkossa.

1570 Suurin osa koulutustapahtumista oli verkoston ulkopuolisten toimijoiden, kuten
1571 oppilaitosten, järjestöjen, sairaanhoitopiirien tai terveydenhuollon
1572 ammattilaisten tilaamia ja järjestämiä. Kaikkiin koulutuskutsuihin pyrittiin
1573 vastaamaan resurssien sallimissa rajoissa. Koulutustapahtumista saatu
1574 palaute on ollut hyvin positiivista ja kiittävää.

1575
1576
1577

Verkosto järjesti yhdessä Lisääntymisen tulevaisuus -hankkeen kanssa webinaarin lisääntymisen tulevaisuuden näkymistä marraskuussa 2020. Tapahtumaan osallistui 155 henkilöä.

1578 Työelämään kohdistuva vaikuttamistyö

1579 Vuoden 2020 aikana verkoston työelämävaikuttaminen on käynnistynyt uudella
1580 intensiteetillä saadun lisätyövoiman sekä tehtyjen strategisten satsausten
1581 ansiosta. Verkosto on entisestään vahvistanut yhteistyötä
1582 työmarkkinajärjestöjen kanssa ja käynnistänyt kolme pilottihanketta
1583 ammattiliittojen kanssa.

1584 Osana pilottihankkeita tehtiin kysely liittojen luottamushenkilöille työn ja
1585 perheen yhteensovittamiseen sekä perheiden monimuotoisuuteen liittyen.
1586 Kysely keräsi yhteensä 798 vastausta kolmesta liitosta. Lisäksi tehtiin kysely
1587 TE-toimistojen työntekijöille yhden vanhemman perheiden tilanteesta, kyselyyn
1588 ehti vastata noin 70 henkilöä ennen kuin sen levittäminen estettiin TE-
1589 palveluissa.

1590 Työn ja perheen yhteensovittamisen tiimoilta rakennettiin yhteistyötä myös
1591 Mothers in Business MiB ry:n sekä Väestöliiton kanssa, jotka ovat keskeisiä
1592 toimijoita tällä alueella Suomen järjestökentällä.

1593 Verkosto toteutti jäsenjärjestöilleen yhteisen koulutuksen työn ja perheen
1594 yhteensovittamisen teemasta. Työntekijät tapasivat myös jokaisen verkoston
1595 järjestön toiminnanjohtajan ja kartoittivat järjestöjen näkökulmia työn ja
1596 perheen yhteensovittamisen haasteisiin.

1597 Verkoston työelämätaavoitteet vahvistettiin johtoryhmässä joulukuussa ja
1598 ensimmäiset aiheeseen liittyvät koulutukset järjestetään helmikuussa 2021.

1599 Lisäksi verkosto järjesti kolme sisäistä koulutusta omien jäsenjärjestöjensä
1600 työntekijöille: viestintäkoulutuksen toukokuussa, johtoryhmälle suunnatun
1601 etäjohtamiskoulutuksen huhtikuussa sekä työelämävaikuttamisen koulutuksen
1602 lokakuussa.

1603 Yhteistyö tutkimushankkeiden kanssa

1604 Verkosto toimi yhteistyökumppanina seuraavissa tutkimushankkeissa, joille on
1605 saatu ulkopuolinen rahoitus. Verkosto ei saanut toimintaansa rahoitusta näistä
1606 hankkeista.

- 1607 • Lisääntymisen tulevaisuus -hanke, jonka taustalla toimii vuonna 2017
1608 perustettu Finnish Reproductive Studies (FiReSNet) -verkosto. (Koneen
1609 säätiö)
- 1610 • OIVA – Lasten oikeudet ja osallisuus varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja
1611 alkuopetuksessa opettajankoulutuksen kehittämishanke, Jyväskylän
1612 yliopisto.
- 1613 • EduPall - Palliatiivisen koulutuksen kehittäminen. Hanke on yksi
1614 korkeakoulutuksen kehittämisen kärkihankkeista, jolla pyritään
1615 vahvistamaan palliatiivisen hoidon ja saattohoidon koulutusta
1616 sairaanhoitajien ja lääkäreiden peruskoulutukseen ja kehitetään
1617 jatkokoulutuksen koulutusmallit. (Kokkolan AMK)
- 1618 • WeAll- tutkimushanke (Suomen Akatemia, päättyi loppuseminaariin syksyllä
1619 2020)
- 1620 • Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuksen hanke Potentiaali: Sukupuolten
1621 tasa-arvoa työelämään. (STM)

1622 Viestintä

1623 Verkoston viestinnän tavoitteena on tuoda verkoston toiminnassa koottu tieto
1624 mahdollisimman tehokkaasti päättäjien, palvelujärjestelmän ammattilaisten ja
1625 kehittäjien sekä työelämän toimijoiden käytettäväksi. Onnistunut viestintä takaa
1626 sen, että monimuotoisten perheiden ääni kuuluu siellä, missä perheiden arkeen

- 1627 vaikuttavia päätöksiä ja kehittämistyötä tehdään. Tältä osin myös
1628 vaikuttamistyön ja viestinnän toimenpiteet ja tulokset ovat osin yhteneväisiä.
- 1629 Verkosto julkaisee yhteisiä lausuntoja ja kannanottoja sekä ylläpitää
1630 sosiaalisen median tilejä (Facebook, Twitter, Instagram). Verkostolla oli
1631 Facebookissa vuoden 2020 lopussa 2718 seuraajaa (2019: 2480), Twitterissä
1632 3801 (2019: 3420) ja Instagramissa 524 (2019: 385). Kaikkien sosiaalisen
1633 median kanavien seuraajamäärät jatkoivat vakaata nousua vuoden takaisin
1634 verrattuna. Verkostolle perustettiin uutena myös LinkedIn-tili.
- 1635 Verkoston verkkosivuilla kävi vuonna 2020 yhteensä 18 412 kävijää,
1636 sivukatseluja oli vuoden aikana yhteensä 46 858.
- 1637 Verkoston johtava asiantuntija perusti vuonna 2020 Todella perheestä -
1638 podcastin yhdessä Kasvatus- ja perheneuvontaliiton sekä Mothers in Business
1639 ry:n toiminnanjohtajien kanssa. Podcastista ilmestyi 9 jaksoa vuoden 2020
1640 aikana.
- 1641 **Hallinto ja talous**
- 1642 Monimuotoiset perheet -verkostolle myönnettiin STEAn kohdennettu avustus
1643 vuodelle 2020. Ulkopuolista rahoitusta ei ollut. Verkoston menot vuonna 2020
1644 olivat yhteensä 226 415,85 euroa, josta Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen
1645 siirtyviä avustuksia oli 105 494,20 € ja vuodelle 2020 myönnettyä ak-rahoitusta
1646 121 375,08. Vuodelle 2021 siirtyi ak-avustusta yhteensä 73 078,35 euroa.
- 1647 Verkoston suurimmat kulut vuonna 2020 ovat henkilöstökuluja (129 486,39 €),
1648 ostettuja palveluja (46 098,74 €), sekä toimitilakuluja (16 880,90 €) ja
1649 painatuskuluja (8 663,26 €). Olennaisena muutoksena budjetoituun nähden
1650 matka- ja majoituskulujen sekä osallistumismaksujen osuus romahti
1651 edellisvuosiin nähden koronan vuoksi. Hankkeen talustilannetta seurattiin
1652 johtoryhmässä ja tilinpäätöksen hyväksyy hallinnoivan järjestön hallitus.
- 1653 Hankkeen johtoryhmä kokoontui 4 kertaa vuonna 2020.
- 1654 **Henkilöstö**
- 1655 Johtavana asiantuntijana jatkoi Anna Moring ja erityisasiantuntijana Sara
1656 Mäkäräinen. Verkoston toiseksi erityisasiantuntijaksi palkattiin Tiina-Emilia
1657 Kaunisto huhtikuussa 2020. Kaunisto aloitti työnsä 15.4. ja oli lisäksi ennen
1658 rekrytointia saadun apurahan turvin kirjoitusvapaalla 1.6.-31.7.2020 sekä 1.-
1659 31.12.2020. Näin ollen hankkeessa toteutui vuonna 2020 yhteensä 2,5
1660 henkilötyövuotta.
- 1661 **Arviointi**
- 1662 Verkoston toiminnan toimeenpanoa seurataan kirjaamalla toiminnan tuotokset,
1663 keräämällä palautetta ja raportoimalla johtoryhmälle neljästi vuodessa.
- 1664 Hankkeen arviointi toteutettiin vuonna 2020 suunnitelman mukaisesti
1665 itsearviointina. Henkilöstö piti omat itsearviointipäivät toukokuussa ja
1666 joulukuussa. Lisäksi työntekijät arvioivat hankkeen toimintatapoja jatkuvasti
1667 kerätyn seurantatiedon, saadun palautteen, johtoryhmän kanssa käytyjen
1668 keskusteluiden ja keskinäisen kehittämistyön perusteella.
- 1669 **Covid-19**
- 1670 Verkoston toimintaa vuonna 2020 muutti olennaisesti maailmanlaajuinen covid-
1671 19 -pandemia. Verkoston toiminnan kannalta tämä tarkoitti käytännössä kaiken
1672 työskentelyn siirtämistä etäyhteyksien varaan maaliskuun puolivälistä alkaen.
- 1673 Työntekijät tekivät etätöitä käytännössä koko kevään 2020 kesälomiin asti sekä
1674 loka-joulukuun 2020. Myös uuden työntekijän perehdyttäminen tapahtui etänä.
- 1675 Rajoitustoimien vuoksi kaikki puolueet peruivat tai siirsivät kevään ja kesän
1676 puoluekokouksensa, osa siirsi kokoukset verkkoon tai rajoitti osallistujamäärää
1677 perumalla järjestötorin. Myös messut ja muut ammattilaisten tapahtumat

1678
1679
1680

peruttiin tai siirrettiin verkkoon. Verkko-osallistumisen ei todettu olevan messu- tai vaikuttamistyön massatapahtumien osalta juuri mielekästä, joten verkoston toimintaa jouduttiin tältä osin sopeuttamaan ja tekemään muita ratkaisuja.

1681
1682
1683
1684
1685

Myös ammattilaisten koulutustoiminta siirtyi pitkälti verkkoon, ja ryhmäkoot pienentyivät olennaisesti. Tästä huolimatta verkosto onnistui ylläpitämään hyvää tahtia koulutusten osalta, ja koulutukset olivat kysytyjä ja kiitettyjä. Kokonaan jouduttiin peruuttamaan vain yksi suunniteltu tapahtuma, muut siirrettiin verkossa toteutuvaksi.

1686
1687
1688
1689

Korona viivästytti lainsäädännön valmistelutyötä ja muutti myös hallitusohjelman toteuttamisen taloudellisia ja aikataullisia reunaehtoja suunnitellusta. Esimerkiksi perhevapaa-uudistuksen toteutus siirtyi vuodelle eteenpäin ja myös muut verkostolle keskeiset lakihankkeet viivästyivät.

1690
1691
1692
1693
1694
1695

Verkosto pyrki osallistumaan julkiseen keskusteluun koronarajoituksista kokoamalla järjestöiltään tietoa siitä, kuinka korona vaikuttaa eri perheryhmien tilanteeseen. Tältä pohjalta tehtiin yhteistyötä erityisesti THL:n kanssa ja nostettiin esiin esimerkiksi tapaamisoikeuteen ja koronarajoitusten ohjeistuksiin, hedelmöityshoitojen jäihin laittamiseen sekä yhden vanhemman perheiden tilanteisiin liittyviä haasteita.

1696
1697
1698
1699
1700
1701
1702
1703
1704
1705
1706

Verkoston on pysynyt toimintakykyisenä koronarajoituksista huolimatta pitkälti siitä syystä, että verkostolla on huolellisesti rakennettu toimintakulttuuri ja järjestöjen kesken vahva keskinäinen luottamus. Verkoston työtä voi tehdä myös etänä ja verkkoyhteyksien kautta, mutta sen hyvä toteutuminen edellyttää, että keskusteluyhteys sekä verkoston toimijoiden kesken että kohderyhmien suuntaan pysyy yllä. Tämä vaatii aktiivista edistämistä ja uudenlaisten toimintatapojen nopeaa haltuunottoa. Tärkeässä asemassa ovat olleet myös ennen pandemiaa luodut verkostot – pandemiarajoitusten aikana uusien verkostojen luominen ja uusien yhteyksien avaaminen on hankalaa. Myös päättäjien aika ja resurssit ovat menneet suurelta osin pandemiatilanteen hoitamiseen.

1707
1708
1709
1710
1711
1712

Koronarajoitusten vuoksi osa verkoston vuodelle 2020 budjetoiduista kuluista jäi toteutumatta. Messutoiminnan osallistumismaksuista säästyneet rahat käytettiin koulutusvideoiden toteuttamiseen sekä järjestöille suunnattuun viestintäkoulutukseen. Puoluekokouksista ja matkakuluista sekä majoituskuluista säästyneitä rahoja käytettiin verkkosivu-uudistuksen toteuttamiseen. Näistä muutoksista sovittiin rahoittajan kanssa etukäteen.

1713
1714
1715
1716
1717

Laajimpien rajoitusten aikaan pyrittiin satsaamaan myös työhyvinvointiin: työntekijöille hankittiin laadukkaita etätyövälineitä, verkoston esihenkilöasemassa toimiville työntekijöille järjestettiin etäjohtamisen koulutus ja kaikessa toiminnassa pyrittiin tukemaan henkilöstön jaksamista ja hyvinvointia.

1718
1719
1720
1721
1722
1723
1724
1725

Kaiken kaikkiaan korona mullisti työn tekemisen tapoja, mutta sisältöjä ja työn intensiteettiä se ei juuri muuttanut. Verkoston toiminnan tuloksellisuus kärsi koronasta vain vähän. Pitkän aikavälin tuloksissa tulee näkymään etenkin lainsäädäntövaikuttamisen osalta sekä se, että valtiohallinnon resursseista suuri osa siirtyi pandemian hoitoon, että se, että Suomen yleinen taloustilanne tulee olemaan jatkossa ennakoitua heikompi ja etenkin palvelujen suuntaan tulee kohdistumaan säästöpaineita. Tässä tilanteessa verkoston tavoitteiden eteenpäin vieminen voi olla osin haastavaa.

1726

1727

1728